

У К Р А Ї Н А
О Д Е С Ь К А О Б Л А С Н А Р А Д А

Р І Ш Е Н Н Я

Про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2014 рік

Відповідно до пункту 16 частини 1 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», розглянувши внесений обласною державною адміністрацією проект Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2014 рік, обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2014 рік (далі – Програма), що додається.

2. Обласній державній адміністрації:

2.1. Забезпечити виконання завдань і пріоритетних напрямків розвитку області у 2014 році.

2.2. У двотижневий строк після затвердження обласною радою показників Програми довести їх до виконавців.

3. Постійним комісіям обласної ради розглядати на своїх засіданнях питання про хід виконання Програми та за результатами розгляду вносити відповідні пропозиції.

4. Контроль за виконанням рішення покласти на постійні комісії обласної ради.

Голова обласної ради

М.А.Тіндюк

21 лютого 2014 року
№ 1038-VI

Додаток
до рішення обласної ради
від лютого 2014 року
№ -VI

**Програма
соціально-економічного та
культурного розвитку
Одеської області
на 2014 рік**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
I. АНАЛІЗ ТА ТЕНДЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2013 РОЦІ.....	3
II. ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ У 2014 РОЦІ.....	20
2.1. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	20
2.1.1. Інвестиційна діяльність.....	20
2.1.2. Розвиток підприємництва.....	21
2.1.3. Енергозабезпечення та енергоефективність.....	22
2.1.4. Податково-бюджетна політика та фінансове забезпечення.....	23
2.2. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ.....	24
2.2.1. Промисловість.....	24
2.2.2. Агропромисловий комплекс.....	27
2.2.3. Транспорт і зв'язок.....	28
2.2.4. Будівельна галузь.....	31
2.2.5. Споживчий ринок товарів та послуг.....	32
2.3. СОЦІАЛЬНА СФЕРА.....	33
2.3.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці.....	33
2.3.2. Соціальний захист населення.....	34
2.3.3. Сімейна політика.....	36
2.3.4. Доходи та цінова політика.....	37
2.3.5. Житлово-комунальне господарство.....	37
2.4. ГУМАНІТАРНА СФЕРА.....	38
2.4.1. Охорона здоров'я.....	38
2.4.2. Освіта.....	39
2.4.3. Культура та охорона культурної спадщини.....	40
2.4.4. Туризм.....	42
2.4.5. Фізична культура і спорт.....	43
2.5. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.....	44
2.5.1. Охорона навколишнього природного середовища.....	44
2.5.2. Техногенна безпека.....	45
2.6. РОЗБУДОВА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН.....	46
2.7. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ПРИДУНАВ'Я.....	48
ДОДАТКИ:.....	50
Додаток I.....	50
Додаток II.....	50

ВСТУП

Проект Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2014 рік (далі – Програма) розроблено обласною державною адміністрацією з метою *зростання добробуту та покращення якості життя мешканців Одеської області на основі подальшого відновлення, стабілізації та динамічного зростання усіх сфер економіки регіону, підвищення її конкурентоспроможності та вирішення соціально-економічних проблем розвитку регіону.*

Проект Програми розроблено відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» на базі ключових положень Державної програми активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2013 р. № 187.

Підґрунтям для формування Програми стали щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році» та основні положення Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», спрямовані на запобігання впливу на національну економіку негативних зовнішніх чинників, побудову стійкої, відкритої і конкурентоспроможної економіки.

Послідовне втілення реформ передбачає здійснення певних кроків з боку регіональних органів влади та врахування основних пріоритетів загальнодержавної політики при розробці проекту Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2014 рік.

Програма враховує довгострокові стратегічні пріоритети розвитку регіону.

Методологічною основою розроблення проекту Програми є постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» зі змінами.

В проекті Програми наведено аналіз та тенденції економічного і соціального розвитку області протягом 2013 року, визначено пріоритетні напрями та завдання економічного і соціального розвитку області на 2014 рік. Також представлені прогнозні показники соціально-економічного розвитку області в цілому та в розрізі окремих галузей, перелік регіональних програм, реалізація яких здійснюватиметься у 2014 році.

Підготовку Програми здійснював Департамент економічного розвитку і торгівлі на підставі матеріалів, наданих структурними підрозділами обласної державної адміністрації, територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади та з урахуванням пропозицій органів місцевого самоврядування, підприємств, організацій та установ усіх форм власності.

I. АНАЛІЗ ТА ТЕНДЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2013 РОЦІ

Вжиття своєчасних заходів щодо стабілізації ситуації в реальному секторі економіки, узгоджена діяльність із центральними органами виконавчої влади стосовно вирішення проблемних питань регіонального розвитку дозволяють говорити про забезпечення позитивної динаміки більшості показників соціально-економічного розвитку.

Підтвердженням цьому є **загальне 6 місце Одеської області за січень-вересень 2013 року** за рівнем соціально-економічного розвитку серед регіонів України.

Майже всі динамічні показники соціально-економічного розвитку області за 2013 рік перевищують загальноукраїнські та свідчать про позитивні зрушення в сільському господарстві, на ринку праці, у сфері споживчого ринку та послуг, в переважній більшості галузей промисловості.

Протягом останнього періоду вдалось значно підвищити індекси промислової продукції з 88,3% за січень-червень 2013 року до 100,4% за 2013 рік (по Україні – 95,3%). За 2013 рік реалізовано продукції на 25,0 млрд. грн.

Виробництво сільськогосподарської продукції збільшилось за січень-грудень на 41,3% (по Україні – на 13,7%), оборот роздрібної торгівлі зріс на 9,3% (по Україні – на 9,5%).

Обсяги капітальних інвестицій у порівнянні з січнем-вереснем 2012 року зменшились на 2,5% (по Україні – на 12,3%). Разом з тим, за обсягами залучених протягом 9 місяців 2013 року капітальних інвестицій (7743,6 млн. грн.) область посідає 6 місце серед регіонів.

Обсяг прямих іноземних інвестицій у порівнянні з початком року збільшився на 4,0% (по Україні – на 2,3%). Станом на 1 жовтня 2013 року обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу населення становив 711,4 дол. США.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за 2013 рік становила 2947 гривень та збільшилась на 9,1% до 2012 року (по Україні – на 7,9%), реальна заробітна плата – на 9,3% (по Україні – на 8,2%).

Вдалось зменшити заборгованість із виплати заробітної плати на 13,5 млн.грн. або на 50,2% менше попереднього місяця та на 2,7 млн.грн. або на 16,7% до початку року.

Рівень зареєстрованого безробіття зафіксовано на позначці 1,0%, що значно нижче загальноукраїнського рівня (1,8%). Протягом 2013 року в усіх сферах економічної діяльності створено 37,9 тисячі нових робочих місць.

Протягом 2013 року на споживчому ринку області зберігається стабільна цінова ситуація. Індекс споживчих цін у грудні 2013 року відносно до грудня 2012 року становив 100,9%, а по продуктах харчування – 99,9%.

Водночас на фоні позитивних змін залишається низка проблемних та невирішених питань, які впливають на стабілізаційні процеси.

Існує заборгованість зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, збільшилась заборгованість населення з оплати комунальних послуг. Не вдалося подолати негативні тенденції зі скорочення обсягів введення в експлуатацію житла. Спостерігається зниження індексів промислової продукції у виробництві харчових продуктів, текстильного виробництва, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічної діяльності, у

машинобудуванні, у виробництві готових металевих виробів. Знизились обсяги освоєння капітальних інвестицій.

Саме послідовне та своєчасне розв'язання проблем, що існують в економіці області, має стати запорукою подальшого соціально-економічного зростання та підвищення добробуту мешканців регіону.

Основні показники соціально-економічного розвитку Одеської області у 2013р (у порівнянні з відповідним періодом попереднього року)

Показники	Січень-грудень 2013 року, %		Січень-вересень 2013 року, %		Січень-червень 2013 року, %	
	Область	Україна	Область	Україна	Область	Україна
Надходження до Державного бюджету	99,5	100,7	100,8	103,9	101,8	100,8
Доходи місцевих бюджетів (загальний і спеціальний фонди)	105,0	X	104,8	105,2	105,5	105,8
Промислове виробництво						
- індекс промислової продукції	100,4	95,3	98,4	94,8	88,3	94,7
- темп обсягу реалізованої продукції	101,2	99,5	102,6	98,4	107,9	97,8
Виробництво продукції сільського господарства-всього, в т.ч.:	141,3	113,7	131,6	103,0	133,1	115,4
у сільськогосподарських підприємствах	175,5	120,7	162,8	101,8	192,0	127,5
у господарствах населення	115,1	106,4	108,5	103,9	96,0	106,4
Обсяги вантажних перевезень усіма видами транспорту-всього, в т.ч.:	100,6	98,1	98,3	96,1	93,1	93,5
- залізничний транспорт	101,0	96,6	98,8	94,6	93,0	92,9
- автомобільний транспорт	97,2	103,0	99,4	100,3	102,7	98,2
Обсяги переробки вантажів у портах	102,0	95,6	98,7	93,2	96,6	91,9
Капітальні інвестиції			97,5	87,7	120,2	85,4
Приріст прямих іноземних інвестицій до початку року	102,6	105,2	104,0	102,3	102,0	100,4
Обсяги введеного в експлуатацію житла	82,7	104,4	81,6	96,6	88,4	86,7
Індекс будівельної продукції	110,6	85,5	98,8	84,9	88,2	82,2
Оборот роздрібної торгівлі	109,3	109,5	110,8	109,8	112,4	111,2
Середньомісячна зарплата, в т.ч.:						
- номінальна гривень	2947	3265	2899	3227	2869	3181
- темп росту відсотків	109,1	107,9	109,2	108,5	109,6	109,1
Реальна заробітна плата	109,3	108,2	109,8	109,1	110,2	109,6
Заборгованість із виплати зарплати						
- до попереднього місяця	49,8	79,3	97,5	104,2	95,7	94,8
- до початку року	83,3	90,4	175,5	114,6	193,4	110,7
Рівень зареєстрованого безробіття	1,0	1,8	0,68	1,5	0,85	1,7
Індекс споживчих цін (ІСЦ) всього:						
- до попереднього місяця	100,7	100,5	99,9	100,0	100,3	100,0
- до грудня попереднього року	100,9	100,5	99,5	99,4	100,1	100,2
ІСЦ на продукти харчування:						
- до попереднього місяця	101,0	100,8	99,6	99,9	100,3	99,9
- до грудня попереднього року	99,9	99,2	97,8	97,6	99,6	99,6
Рівень оплати населенням послуг ЖКГ	97,9	99,0	105,4	105,6	103,1	104,7
Заборгованість населення за житлово- комунальні послуги (до початку року)	108,8	99,0	85,6	86,1	93,7	91,7

Промисловість.

Індекс промислової продукції за 2013 рік становить 100,4% (10 місце серед регіонів).

У промисловості за 12 місяців реалізовано промислової продукції на 25,0 млрд. грн., на 1,2% більше минулого року.

Забезпечено найбільший приріст прямих іноземних інвестицій у промисловість: обсяг склав 658,3 млн. дол. (38,9% загального обсягу прямих інвестицій в область) +11,6% або на 68,4 млн. дол. США. більше, у т.ч. у переробній – 423,9 млн. дол. США.

Зростання обсягів промислового виробництва **забезпечено за галузями:**

-виробництво продуктів нафтоперероблення – з 25 вересня відновлено виробництво ПАТ «Одеський нафтопереробний завод». За жовтень-грудень 2013 року перероблено 467,9 тис. тонн нафти, вироблено 37,8 тис. тонн бензинів, 204,1 тис. тонн газойлів, 168,3 тис. тонн мазуту, 4,2 тис. тонн скраплених газів. З жовтня 2013 року реалізовано продукції (робіт, послуг) на суму 40,0 млн.грн.;

-хімічної продукції (+22,5%) за рахунок забезпечення збільшення виробництва аміаку на ПАТ «ОПЗ» (+12,6%), миючих засобів ТОВ «АВС Кемікал Індастрі» (+15,0%), введення в експлуатацію ТОВ «Ескарро Індастрі» (вироблено 4,6 тис. тонн фарб та лаків) розпочато виробництво нових видів ґрунтовок (ТМ «Aqua Aqua Grunt», «Gamma Grunt»), акрилатних фарб (ТМ «Luxpro 7», «Luxpro 3»);

- фармацевтичної продукції і препаратів (+7,7%) – збільшення обсягів виробництва лікарських препаратів ТДВ «Інтерхім» (+8,8%);

-виробництва гумових і пластмасових виробів (+10,6%) – розпочато виробництво багаторазового покриття для операцій, передбачається виробництво промивальних петель, ємностей для лабораторних досліджень ПАТ «Гемопласт». Розпочато виробництво дитячих ігрових майданчиків ТОВ «Пласт-Бак» – триває пошук ринків збуту, у тому числі на експорт;

-у виробництві та розподіленні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (+33,9%) – у 2013 році введено в експлуатацію 4 сонячні електростанції в Болградському (ТОВ «Болград» потужністю 34,1 МВт), Ренійському (ТОВ «Лиманська Енерджи 1, 2» загальною потужністю 86,8 МВт), Кілійському (ТОВ «Приозерне» потужністю 54,8 МВт.), районах та м. Теплодар (ТОВ «Теплодар ПіВі» потужністю 4,2 МВт).

Знизились індекси за галузями:

- виробництво харчових продуктів, напоїв – на 11,8%;

- текстильного виробництва, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів – на 1,9%;

- виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічної діяльності – на 5,3%;

- металургійна галузь – на 14,1%;

- машинобудування – на 7,2%.

Суттєвий вплив на скорочення промислового виробництва мало:

у харчовій промисловості у зв'язку зі зниженням обсягів виробництва:

- олій та тваринних жирів на 25,2% (галузь займає до 40% у загальному обсязі реалізації) через зменшення замовлень, відсутність давальницької сировини для виробництва нерафінованої олії скоротили обсяги виробництва ТОВ «Біюл універсал Україна», ТОВ «Українська Чорноморська індустрія» (-16,1%), ПрАТ «АДМ Іллічівськ» (-13,7%), маргарину та харчових жирів ПАТ «Іллічівський олійножировий комбінат» (-88,8%), з грудня 2013 року виробничі потужності

законсервовані, олії соняшникової ТОВ «Дельта Вілмар СНД» (-27,5%). У 2013 році не здійснювали виробництво олії ПАТ «Одеський олійножировий комбінат», ТОВ «Одеський олійноекстракційний завод» (через відсутність оборотних коштів та несвоєчасне відшкодування ПДВ) – виробничі потужності законсервовані.

- молочних продуктів (-14,1%) – припинення виробництва Ананьївською та Роздільнянською філіями ТОВ «Агроком» (ТМ «САЛЮС») через нестачу обігових коштів та наявність значної дебіторської заборгованості з боку групи компаній «Агрополіс» (за поставлене сухе молоко), зменшення обсягів виробництва молока ВКФ «Агромарін» (-15,0%).

Позитивні тенденції в галузі:

❖ **введено в експлуатацію олійноекстракційний завод** з переробки соняшнику **ТОВ «Дельта-Вілмар СНД»** проектною потужністю 1200 тонн на добу, створено 92 нових робочих місця; тривають пусконаладжувальні роботи III черги комплексу перевантаження та переробки тропічних олій зі створенням 36 нових робочих місць.

❖ у Кіміївському районі **введено в дію I чергу олійноекстракційного заводу** з переробки соняшнику **ТОВ «Allseeds Black Sea»** потужністю 42,0 тис.тонн на місяць (створено 40 нових робочих місць), **триває будівництво II черги (введення – листопад 2014 року).**

Машинобудування (-7,2%) – зменшення обсягів виробництва автотранспортних засобів Іллічівським ЗАА ПАТ «ЗАЗ» (на 353,6 млн.грн.) через зменшення випуску: легкових автомобілів на 77,1% (за 2013 рік вироблено 330 шт., за 2012 рік – 1440 шт.); автобусів на 56,8% (за 2013 рік – 288 автобусів, 2012 рік – 667); вантажних автомобілів на 32,2% (за 2013 рік – 160 автомобілів, 2012 рік – 236 шт.).

Позитивні тенденції в галузі:

ПАТ «Одескабель» започатковано виробництво електроприладів для обігріву, у 2013 році впроваджено технологію виробництва симетричних кабелів для промислового інтерфейсу; нові конструкції 8-парних LAN-кабелів для внутрішньої і зовнішньої прокладки, гнучкий «патч-кордовий» кабель; розпочато виробництво вогнестійких кабелів з ізоляцією та оболонкою зі спеціальних безгалогенних термобезпечних полімерів;

ТОВ «Айсберг» – розроблено концепт вітрин Cube для продуктів преміум класу, енергоефективну систему освітлення полиць холодильних вітрин, розпочато виробництво вітрин для реалізації квітів, вітрин «Alaska», автономних холодильних вітрин Promo Cube придбано новий пробивний верстат, впроваджено нову лінію на дільниці гальваніки;

ПРАТ «Будгидравліка» впроваджено виробництво 5-ти секційних розподільвачів дорожньої та тракторної техніки для ПАТ «Харківський тракторний завод»;

ТДВ "ЗОНТ" запущено в експлуатацію новий сучасний плазмово-кисневий комплекс «Комета М» для термічного різання листового металу.

Металургійна галузь (-14,1%) – через зростання ринкових цін на мідну сировину у 2013 році не здійснювало виробничу діяльність ТОВ «Панком Юн».

Продовжується виконання заходів регіональної Програми сталого розвитку промисловості Одеської області на 2013-2015 роки, що затверджена рішенням обласної ради від 04.07.2013 №822-VII та Плану заходів з відновлення у другому півріччі 2013 року позитивної динаміки розвитку промислового виробництва, затвердженим розпорядженням голови Одеської обласної державної адміністрації

Транспорт.

За 2013 рік підприємствами транспорту перевезено 37,7 млн. т, що на 0,6% більше, ніж у відповідному періоді минулого року, у тому числі залізничним транспортом перевезено 30,0 млн. т вантажів, що становить 101,0% до відповідного періоду 2012 року, автотранспортом – 5,3 млн. т (97,2%), водним транспортом – 2,4 млн. т (102,4%).

Обсяги пасажирських перевезень по відношенню до 2012 року зменшилися на 10,9% і склали 298,3 млн. пасажирів, у тому числі залізницею перевезено 33,4 млн. пасажирів, що менше на 0,6%, автомобільним транспортом – 170,9 млн. пасажирів, що менше на 7,7% відносно 2012 року.

Обсяг переробки вантажів у торговельних, рибному портах та на промислових причалах **становив 89835,0 тис. т** і в цілому збільшився на 2,0%, у т.ч. переробка експортних вантажів склала 57484,4 тис. т і зросла на 7,0%, імпортних вантажів – відповідно 12786,6 тис. т та +19,5%, вантажів внутрішнього сполучення – 137,6 тис. т та +24,1% у порівнянні з 2012 роком. Водночас, переробка транзитних вантажів зменшилась на 17,2%, який склав 19412,5 тис. т. Зменшення обсягів переробки транзитних вантажів відбулось через скорочення транзиту нафтоналивних вантажів (*переорієнтація транзиту казахської нафти на російський порт Тамань*) та транзиту чорних металів.

Переробка контейнерів в портах за 2013 рік збільшилась на 7,3%, в тому числі в ДП «Одеський морський торговельний порт» – на 8,9% та в ДП «Іллічівський морський торговельний порт» – на 3,4%.

Також, протягом останніх місяців спостерігаються позитивні тенденції в роботі ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство».

Обсяг вантажопереробки в морських торговельних портах Одеської області за 2013 рік

Підприємство	Перероблено вантажів	До 2012 року, %
Обсяги вантажопереробки всього, тис. т	89835,0	102,0
з них: Одеський морський торговельний порт	23168,2	94,6
Морський торговельний порт «Южний»	22351,1	98,4
Іллічівський морський торговельний порт	13790,8	95,0
Ізмаїльський морський торговельний порт	2724,9	93,7
Ренійський морський торговельний порт	2794,8	у 2,6 р.
Б-Дністровський морський торговельний порт	667,4	71,9
Підприємства приватної форми власності	24337,8	113,7

Дорожнє господарство

Згідно з інформацією Служби автомобільних доріг в Одеській області протягом 2013 року в області виконано дорожніх робіт за рахунок усіх джерел фінансування в обсязі 315652,348 тис. грн., в тому числі:

- по будівництву та реконструкції - 7000,0 тис. грн.;
- по капітальному ремонту – 9662,645 тис. грн.;
- по поточному ремонту – 151802,135 тис. грн.;

- по експлуатаційному утриманню – 147187,568 тис. грн.

За рахунок коштів державного бюджету проводились роботи із будівництва автомобільної дороги загального користування місцевого значення «Обхід м. Рені», км 0+000-км 5+600.

З капітального ремонту виконувались роботи на двох транспортних розв'язках автомобільної дороги державного значення Київ-Одеса: км 458+820 (с. Нерубайське) та км 451+532 (с. Дачне).

З поточного середнього ремонту виконувались роботи, зокрема:

на дорогах державного значення:

- М-05 Київ-Одеса;

- М-15 Одеса-Рені (на Бухарест);

- Р-70 Одеса-Білгород Дністровський-Монаші-/М-15/, з під'їздом до порту Іллічівськ;

- Т-16-25 «контрольно-пропускний пункт «Кучургани»-Біляївка-Маяки-Овідіополь;

- Т-16-10 /Одеса-Монаші-/Приморське-Жовтий Яр-Татарбунари;

- Т-16-45«КПП» «Лісне» КПП «Малоярославець Перший»-Виноградівка-Новоіванівка-/М-15/;

- Т-16-08 «Болград-Червоноармійське-Арциз-Сарата»;

- Т-16-27 «КПП» «Серпневе»-Тарутине-Арциз-Татарбунари»;

- Т-16-44«КПП» «Лісне»-КПП» «Малоярославець Перший».

на автомобільних дорогах місцевого значення:

- О162625 «/Т-16-14/-Цебрикове-Червонознам'янка»;

- О160704 «Городнє-Нова Іванівка-Теплиця»;

- С 160203 «Арциз-Нові Каплани-Василівка»;

- С 160702 «Нові Трояни-Дмитрівка»;

- С 160709 «Нові Трояни-Городнє»;

- С 162302 «/Т-16-44/-Весела Долина».

За рахунок коштів місцевого бюджету виконано роботи на автомобільних дорогах С 161819 /Н-04/-Чорноморка; О 162216 Забари-Успенівка-Колісне.

Всього за 2013 рік відремонтовано експлуатаційним утриманням 310,7 кв. м. доріг та за рахунок поточного середнього ремонту 88,9 км автомобільних доріг.

Сільське господарство.

За січень-грудень 2013 року обсяги виробництва продукції сільського господарства в порівнянні з відповідним періодом минулого року в усіх категоріях господарств **збільшились на 41,3%**, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 75,5%, в господарствах населення – на 15,1%.

Рослинництво.

За січень-грудень 2013 року обсяг виробництва продукції рослинництва в порівнянні з відповідним періодом минулого року збільшився на 55,0%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах збільшився у 1,8 раза, в господарствах населення – на 23,4%.

За 2013 рік в усіх категоріях господарств урожай **зернових та зернобобових культур** зібрано на площі 1176,2 тис.га, валовий збір становить 3,7 млн.тонн (у 2,0 р. більше рівня 2012 року) при середній урожайності 31,2 ц/га (2012 рік –

17,1ц/га), в тому числі: пшениці на площі 505,7 тис.га, намолочено 1634,0 тис. тонн, середня урожайність 32,3 ц/га (2012 рік – 19,4 ц/га); ячменю – 427,1 тис. га, 1091,0 тис. тонн, 25,5 ц/га (2012 рік –16,2 ц/га); кукурудзи на зерно – 169,7 тис. га, 806,3 тис. тонн, 47,5 ц/га (2012 рік –16,9 ц/га).

Соняшник на зерно зібрано на площі 380,5 тис.га, валовий збір становить 777,0 тис.тонн (у 1,6 р. більше рівня 2012 року) при середній урожайності 20,4 ц/га (2012 рік –12,2 ц/га).

Валовий збір **картоплі** становить 509,7 тис.тонн (101,4% до рівня 2012 року). Зібрано 408,6 тис.тонн **овочів**, 256,6 тис.тонн **винограду** (120,9%), 82,9 тис.тонн **плодів та ягід** (102,0%).

Тваринництво.

За січень-грудень 2013 року обсяги виробництва продукції тваринництва в порівнянні з відповідним періодом минулого року в усіх категоріях господарств збільшились на 3,9%, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 10,0%, в господарствах населення – на 2,9%.

Основні показники тваринництва в усіх категорії господарств

Виробництво - всього	2013 рік	2012 рік	Відхилення, %
М'ясо худоби та птиці (тис. тонн)	70,2	69,7	+0,7
Молоко (тис. тонн)	401,9	397,9	+1,0
Яйця (млн. шт.)	353,9	353,7	<i>на рівні</i>

Завдяки вжитим заходам продовжується тенденція щодо збільшення поголів'я сільськогосподарських тварин. Станом на 1 січня 2014 року чисельність поголів'я ВРХ в усіх категоріях господарств становила 206,9 тис. гол. або на 4,8% більше, ніж в аналогічному періоді минулого року (на 1 січня 2013 року – 195,0 тис. гол., що на 2,5% більше ніж за аналогічний період 2012 року), свиней – 398,8 тис. гол., або на 2,2% більше (390,0 тис. гол., що на 1,9% менше), поголів'я птиці становить 5067,4 тис. гол., або на 1,5% більше (4849,4 тис. гол., що на 0,3% більше).

Продовжується реконструкція молочнотоварних ферм: с. Петродолинське Овідіопольського району на 600 корів (вартість проекту 11,4 млн. грн., виконання 93%) та на 500 корів с. Розквіт Березівського району (вартість проекту 3,4 млн. грн., виконання - 95%), свинокомплексу на 20 тис. голів у с. Причепівка Іванівського району (вартість проекту 40,0 млн. грн., виконання - 11,4%).

Також, завершено реконструкцію та введено в експлуатацію 3 молочнотоварні ферми. Триває реконструкція ще 7 тваринницьких ферм і комплексів, зокрема: 3 свинокомплексів на 18, 27 і 12 тис. голів, 2 свиноферм на 4 і 5 тис. голів, 2 молочнотоварних ферм загальною кількістю 1250 корів.

Станом на 1 січня 2013 року в області створено 41 обслуговуючий кооператив. Заготівлю сільськогосподарської продукції здійснюють 221 заготівельний пункт, із них 159 – по заготівлі молока, 6 – м'яса, 56 – плодоовочевої та іншої продукції. Крім цього працюють 47 оптово-плодоовочевих ринки.

Під урожай 2014 року в усіх категоріях господарств посіяно 829,1 тис. га озимих на зерно (105,2% до площ під урожай 2013 року), в т.ч. озимої пшениці – 522,1 тис. га (103,9%), озимого ячменю – 305,8 тис. га (107,7;%), жита – 1,1 тис. га, ріпаку на зерно – 131,5 тис. га.

Інвестиційна діяльність.

За січень-вересень 2013 року підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування **освоєно 7743,6 млн. грн. капітальних інвестицій**, темп росту обсягу капітальних інвестицій – 97,5% (по Україні – 87,7%). Частка регіону у загальному обсязі залучених інвестицій складає 4,6%. Обсяг капітальних інвестицій на одну особу населення регіону на 1 жовтня 2013 року становив 3252,7 грн.

Пріоритетними напрямками інвестування є такі види діяльності, як промисловість (45,7% загального обсягу інвестування); транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (18,0%) та будівництво (16,8%).

Найвагомішу частку капітальних інвестицій за видами активів (99,4% загального обсягу) спрямовано в матеріальні активи, з яких в машини, обладнання та інвентар – 44,9% усіх інвестицій, в інженерні споруди – 23,6% та 13,2% у житлові будівлі. Інвестиції в нежитлові будівлі, транспортні засоби та довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва і землю склали всього 15,4%, інші матеріальні активи – 2,1%.

	Освоєно (використано) капітальних інвестицій у:			
	січні – вересні 2013 р.		у січні – вересні 2012 р.	
	млн. грн.	у % до загального обсягу	млн. грн.	у % до загального обсягу
Усього, в тому числі за рахунок:	7 743,6	100,0	8 144,5	100,0
коштів державного бюджету	59,2	0,8	93,3	1,1
коштів місцевих бюджетів	159,0	2,1	204,4	2,5
власних коштів підприємств та організацій	2 994,1	38,7	3 133,1	38,5
кредитів банків та інших позик	3 529,6	45,6	3 345,2	41,1
коштів іноземних інвесторів	95,4	1,2	-	-
коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	594,4	7,6	861,8	10,6
інших джерел фінансування	311,8	4,0	506,7	6,2

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій у січні-вересні 2013 року були кредити банків та інші позики, за рахунок яких освоєно 45,6% усіх коштів та власні кошти підприємств та організацій - 38,7%.

На 1 жовтня 2013 року **сума прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) склала 1693,6 млн. дол. США**. Темп зростання обсягу прямих іноземних інвестицій – 104,0% до обсягів на початок 2013 року.

За 9 місяців 2013 року приріст прямих іноземних інвестицій в економіку Одеської області склав 64,5 млн. дол. США. Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одиницю населення в області склав 711,4 дол. США.

Пріоритетними для інвестування за 9 місяців поточного року були підприємства:

– промисловості +68,4 млн. дол. США (38,9% загального обсягу інвестування);

– фінансової та страхової діяльності +10,1 млн. дол. США;

– професійної, наукової та технічної діяльності +7,2 млн. дол. США;

– будівництва +5,8 млн. дол. США.

У 2013 році завершено будівництво ключових інвестиційних проектів:

- лакофарбового заводу «Ескарро Індастрі» в с. Хлібодарське Біляївського району;
 - олійноекстракційного заводу з переробки соняшника ТОВ «Дельта Вілмар СНД»;
 - І черги олійноекстракційного заводу з переробки соняшнику ТОВ «Allseeds black sea»;
 - терміналу зі зберігання рослинних олій ТОВ «Рісойл-Південь».
- Продовжується будівництво:
- III черги нового лабораторно-виробничого корпусу з виробництва лікарських форм та субстанцій ТДВ «Інтерхім»;
 - першої черги зернового терміналу на Андросівському молі;
 - розширення контейнерного терміналу на Карантинному молі;
 - будівництво зернового перевантажувального комплексу ДП «Іллічівський МТП».
- Також, завершено низку проектів з будівництва сонячних електростанцій.

Зовнішньоекономічна діяльність.

У січні-вересні 2013 року обсяги експорту товарів та послуг становили **1944,4 млн. дол. США** і зменшилися відносно відповідного періоду 2012 року на **4,4%**, імпорту – на **11,6%** і склали **3077,7 млн. дол. США**. Сальдо зовнішньої торгівлі негативне – 1133,3 млн. дол. США. При цьому, частка товарів в експорті становила 56,5%, послуг – 43,5%, в імпорті – 93,9% та 6,1% відповідно.

Зовнішня торгівля послугами. У січні-вересні 2013 року Одеська область займала друге місце серед областей та міст країни за обсягом наданих послуг і п'яте – за обсягом отриманих послуг. Підприємства регіону здійснювали операції на ринку послуг із партнерами 177 країн світу. **Обсяг експорту послуг становив 846,6 млн. дол. США і зменшився на 6,2%** проти січня-вересня 2012 року, **імпорту – відповідно 188,2 млн. дол. США і збільшився на 3,3%.** Сальдо – **позитивне** в розмірі 658,4 млн. дол. США.

У структурі послуг провідне місце традиційно займали послуги транспорту та зв'язку (позитивне сальдо 644,2 млн. дол. США).

Обсяги експорту та імпорту товарів у січні-листопаді 2013 року становили 1409,1 млн. дол. США та 3797,1 млн. дол. США відповідно і зменшилися у порівнянні з січнем-листопадом 2012 року як в експорті на 9,7%, так і в імпорті – на 9,5%. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами – -2387,9 млн. дол. США.

Зовнішньоторговельні операції товарами у січні-жовтні 2013 року підприємства області здійснювали з партнерами із 155 країн світу.

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Російської Федерації – 10,8% від загального обсягу експорту, Туреччини – 7,8%, США – 7,2%, Саудівської Аравії – 5,0%, Білорусі – 4,6%, Франції – 4,3%, Німеччини та Польщі – по 2,9%.

Основу товарної структури експорту області складали продукти неорганічної хімії, зернові культури, добрива, насіння і плоди олійних рослин, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, жири і олії тваринного або рослинного походження, залишки і відходи харчової промисловості, чорні метали та вироби з них, алкогольні та безалкогольні напої та оцет.

Будівельна діяльність.

За січень-вересень 2013 року в Одеській області *введено в експлуатацію 383,8 тис. м² загальної площі житла*. Темпи обсягів уведеного житла проти відповідного періоду попереднього року становлять 81,6%.

Протягом 2013 року виконано будівельних робіт на суму **4,2 млрд. грн.**, що у порівнянних цінах на 10,6% більше, ніж у відповідному періоді 2012 року (*по Україні – менше на 14,5%*). Частка обсягу будівельних робіт Одеської області у загальному обсязі становить **7,1%**.

Серед регіонів України у зазначеному періоді Одеська область за **обсягами будівельних робіт**, виконаних власними силами, до відповідного періоду минулого року посіла **4 місце**, за **індексом будівельної продукції – 4 місце**. За характером будівництва обсяги робіт розподілились таким чином: роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення – 86,7% від загального обсягу, решта – з капітального та поточного ремонтів (11,1% та 2,2% відповідно).

На загальну тенденцію вплинуло збільшення обсягів будівництва інженерних споруд (на 17,3%), частка яких у загальному обсязі будівництва становить 71,7%. Водночас, відбулось зменшення обсягів будівництва будівель (на 3,2%), як житлових, так і нежитлових (на 0,1% та 7,6% відповідно), частка яких у загальному обсязі будівництва становила 28,3%.

Споживчий ринок.

Сфера торгівлі та послуг відіграє значну роль у забезпеченні задоволення потреб населення у високоякісних товарах і послугах та є важливою складовою внутрішнього споживчого ринку.

Пріоритетним залишається питання щодо розширення мережі підприємств оптово-роздрібної торгівлі, адаптованих до світових стандартів, з наданням широкого спектра послуг (складська обробка товарів, зберігання товарних запасів, кредитування, доставка товару, технічне обслуговування, дистанційна торгівля).

З початку року в області відкрито понад 450 стаціонарних об'єктів роздрібної торгівлі та створено понад 850 робочих місць, зокрема, розпочали діяльність:

- гіпермаркет «Ашан» - загальною площею близько 7 тис. кв. м.;
- два супермаркети мережі «Таврія В» - загальною площею понад 800 кв. м.;
- супермаркет мережі «Копійка» - загальною площею понад 700 кв. м.;
- супермаркет мережі «Віртус» - загальною площею понад 500 кв. м.

Цінова ситуація.

Протягом 2013 року цінова ситуація залишалася стабільною.

За січень-грудень 2013 року в Одеській області індекс споживчих цін становив 100,9% (по Україні – 100,5%); зафіксовано дефляцію по продуктах харчування -0,1% (по Україні -0,8%).

Для стримування інфляційних процесів та стабілізації цін на соціально значимі товари і послуги облдержадміністрацією постійно здійснюється аналіз цінової ситуації на основні продовольчі товари та використані усі надані повноваження щодо державного регулювання цін та тарифів.

Продовжуються дія Угоди між облдержадміністрацією та найбільшими мережевими підприємствами роздрібної торгівлі області та Меморандум порозуміння між облдержадміністрацією, регіональними виробниками продовольчих товарів та суб'єктами мережевої роздрібної торгівлі щодо недопущення безпідставного підвищення цін на соціально значимі товари та

надання більш широкого доступу до торговельних мереж регіональним виробникам продовольчих товарів.

За моніторингом Держстату в області середні ціни на 15 із 23 соціальних продуктів харчування нижче ніж по Україні.

З метою підтримки цінової стабілізації ринку борошна та хліба, доступності хліба та хлібобулочних виробів соціально незахищеним верствам населення виробникам хлібобулочних виробів здешевлене виробництво понад 17 млн. буханок хліба. Завдяки цьому вдається втримувати одними з найнижчих ціни на соціально значимі види хліба, які займають понад 60% у загальному виробництві хлібобулочних виробів.

Підприємництво.

З метою подальшої підтримки та розвитку малого і середнього підприємництва області рішенням обласної ради від 09.11.2012 № 623-VI зі змінами від 14.02.2013 № 734-VI та від 18.09.2013 № 884-VI затверджена Програма розвитку малого і середнього підприємництва в Одеській області на 2013-2015 роки.

Протягом січня-грудня 2013 року в області зареєстровано 2,5 тис. суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб та 10,7 тис. фізичних осіб – підприємців.

Станом на 01.01.2014 на обліку в органах державної реєстрації області знаходяться 74,8 тис. суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб та 197,5 тис. суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб. Кількість малих підприємств становить 24,0 тис. од., кількість середніх – 1,05 тис. од. У розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення функціонують відповідно 99 малих (по Україні – 76) та 4 середніх підприємства (по Україні – 4).

Частка обсягу реалізованої продукції (робіт, послуг) малими підприємствами у загальному виробництві продукції (робіт, послуг) складає 28,7%. Частка надходжень від суб'єктів малого підприємництва до Зведеного бюджету по Одеській області становить 29,2%.

Протягом 2013 року за одержанням документів дозвільного характеру до дозвільних центрів звернулось 21,8 тис. суб'єктів господарювання, які отримали 14,9 тис. різних документів дозвільного характеру, державними адміністраторами надано 34,9 тис. консультацій з приводу отримання документів дозвільного характеру.

У рамках виконання Програми реалізовано механізм фінансової підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва з обласного бюджету. Протягом 2013 року суб'єкти малого і середнього бізнесу отримали 2,3 млн. грн. фінансової допомоги на реалізацію бізнес-проектів.

Протягом 2013 року регуляторна діяльність облдержадміністрації була спрямована на розробку Порядку використання коштів обласного бюджету для фінансової підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва та Порядку видачі дозволів на розміщення зовнішньої реклами поза межами населених пунктів.

Для забезпечення оприлюднення та доступу до нормативно-правових актів, які носять регуляторний характер, обласною державною адміністрацією розроблений та постійно оновлюється реєстр діючих регуляторних актів, прийнятих обласною державною адміністрацією, райдержадміністраціями та органами місцевого самоврядування. Зазначений реєстр розміщений на веб-сайті обласної державної адміністрації у розділі «Регуляторна політика». Станом на 01.01.2014

до реєстру увійшло 17 регуляторних актів облдержадміністрації, 84 – райдержадміністрацій та 236 – міськвиконкомів.

У рамках виконання Закону України «Про адміністративні послуги», низки доручень Президента та Уряду України в області утворена мережа центрів надання адміністративних послуг в усіх містах та районах області.

Енергетика та житлово-комунальне господарство.

Протягом 2013 року в Одеській області у рамках впровадження національного проекту «Енергія природи» основою розвитку енергетичної інфраструктури стало будівництво найбільшого у Східній Європі комплексу сонячних електростанцій.

В області з початку року введені в експлуатацію сонячні електричні станції: у Білгород-Дністровському районі на площі 80 га - СЕС «Староказаче» потужністю 42,95 МВт, в Арцизькому районі на площі 80га - «Придунайська» потужністю 43,14 МВт, у Кілійському районі - «Приозерна», потужністю 54,8 МВт, у Ренійському районі - «Лиманська» потужністю 43,8 МВт.

На сьогоднішній день поблизу м. Теплодар впроваджується проект з будівництва сонячної електростанції на ділянці 7 га потужністю 4,2 МВт.

У Овідіопольському та Татарбунарському районах реалізуються проекти будівництва вітрових електростанцій потужністю 420 МВт.

Відповідно до Угоди про наміри стосовно ділянки ПЛ 330 кВ «Аджалик-Усатове»/МолдДРЕС-Усатове та на виконання завдання Президента України щодо забезпечення екологічної безпеки громадян ***у серпні завершені роботи з винесення зазначеної ділянки***, за межі населених пунктів Нерубайське та Усатове Біляївського району. Повітряна лінія 330 кВ «Аджалик-Усатове» введена в експлуатацію.

З метою реалізації Схем перспективного розвитку електромереж, суттєвого підвищення надійності електропостачання споживачів м. Одеси розпочато будівництво ПС Маразліївська 110/6 кВ в частині парку ім. Т.Г. Шевченка.

Тривають роботи з розробки проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки для будівництва та експлуатації ПС Приморська 750 кВ та проводяться проектно-вишукувальні роботи з будівництва ПЛ 330 кВ «Новоодеська-Арциз».

В області впроваджуються проекти з модернізації об'єктів комунального господарства, у тому числі переведення котелень, що обслуговують об'єкти соціальної сфери, на використання відновлювальних джерел енергії та впровадження технологій, які передбачають використання електричного теплоаккумуляційного обігріву. Заміну котельного обладнання проведено у Савранському, Миколаївському, Арцизькому, Білгород-Дністровському, Біляївському, Болградському, Ширяївському районах.

Враховуючи обмеженість бюджетних коштів на впровадження таких проектів, частина з них реалізується за принципом державно-приватного партнерства. Так, за останні 2 роки за кошти приватних інвесторів було побудовано 26 котелень на твердому біопаливі в Білгород-Дністровському, Біляївському, Арцизькому та Комінтернівському районах загальною потужністю до 15 МВт. В якості палива використовуються не тільки пресовані гранули - пелети, але і відходи сільського господарства і деревообробки. Загальна економія завдяки заміні застарілих вугільних котелень на 26 сучасних біопаливних становить близько 800,0 тис. грн. на рік.

З метою зменшення втрат теплової енергії проведено заміну конструктивних елементів (встановлення енергозберігаючих вікон та дверей) у Балтському, Біляївському, Саратському, Фрунзівському Болградському районах, містах Теплодар та Южне.

Підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства м. Одеса, Білгород-Дністровський, Іллічівськ, Котовськ здійснено модернізацію електрообладнання шляхом встановлення частотних регуляторів.

Заміну водопровідних мереж та модернізацію насосного обладнання проведено у населених пунктах Красноокнянського, Березівського, Болградського та Балтського районів.

Упродовж 2013 року населенням області сплачено за житлово-комунальні послуги 1939,8 млн.грн. **(97,9% сум, нарахованих за цей період).**

Фінансовий стан області.

Станом на 1 січня 2014 року *до державного та місцевих бюджетів* області надійшло 24 511,8 млн. грн. Порівняно до минулого року надходження збільшилися на 147,7 млн. грн. або на 0,6%.

Доходи державного бюджету України по Одеській області складають 19 302,2 млн. грн. До відповідного періоду минулого року надходження зменшилися на 101,9 млн. грн. або на 0,5%.

Доходи місцевих бюджетів становлять 5209,6 млн. грн., порівняно до минулого року надходження збільшилися на 5,0%, або на 249,6 млн. грн.

Заробітна плата.

Рівень реальної заробітної плати у 2013 році у порівнянні з 2012 роком збільшився на 9,3% (по Україні – на 8,2%), у грудні порівняно з листопадом – на 15,4%.

Середньомісячна номінальна заробітна плата одного середньооблікового штатного працівника за 2013 рік становила 2947 грн., що на 9,1% більше від показника минулого року (по Україні – на 7,9%).

Номінальна заробітна плата за грудень 2013 року становила 3440,0 грн. та порівняно з груднем 2012 року зросла на 11,0% та в 2,8 раза перевищила законодавчо встановлений рівень прожиткового мінімуму для працездатної особи (з 1 грудня 2013 року – 1218,0 грн.).

За рівнем середньої заробітної плати у грудні 2013 року першість утримували працівники державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування; фінансової та страхової діяльності, транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності; операцій з нерухомим майном. Розмір оплати праці у цих видах діяльності перевищив середній показник по економіці області в 1,3-1,4 рази.

Відповідно до доручень Президента України та завдань Уряду повне погашення заборгованості із виплати заробітної плати на підприємствах, установах та організаціях усіх форм власності Одеської області є пріоритетним напрямком діяльності облдержадміністрації.

Обласною робочою групою з питань легалізації виплати заробітної плати і зайнятості населення у 2013 році проведено 13 засідань, на яких було заслухано керівників 187 підприємств області (в тому числі 107 підприємств оптової та

роздрібної торгівлі). Керівникам підприємств надані доручення щодо забезпечення підвищення рівня середньої заробітної плати протягом 2013-2014 року.

Місцевими робочими групами з питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення у 2013 році проведено 5683 перевірки і виявлено 6853 порушення, легалізовано 2622 робочих місця.

На 1 січня 2014 року заборгованість із заробітної плати становила 13,4 млн. грн., що на 13,5 млн. грн. або на 50,2% менше попереднього місяця, у т. ч.: по державних активних підприємствах – 7,6 млн. грн. (на 12,6 млн. грн. або на 62,5% менше); недержавних підприємствах – 0,1 млн. грн.; підприємствах-банкрутах – 5,0 млн. грн. Заборгованість по бюджетних установах відсутня.

Активізовано роботу комісії з питань погашення заборгованості із заробітної плати та легалізації доходів.

Вдалося значно покращити ситуацію з питань погашення заборгованості по підприємствам-банкрутам. На 01.01.2014 заборгованість становить 5,0 млн. грн. (на 6,7 млн. грн. або на 57,4% менше до початку року). Кількість підприємств-боржників зменшилась з 12 до 8.

Зайнятість населення.

Ситуація на ринку праці залишається стабільною та прогнозованою. Для зареєстрованого ринку праці у січні-грудні 2013 року характерними стали тенденції: зменшення кількості безробітних осіб, зменшення рівня зареєстрованого безробіття та збільшення створення нових робочих місць.

Рівень безробіття у визначенні МОП зменшився з 5,5% за 9 місяців 2012 року до 5,3% за 9 місяців 2013 року, що на 1,7 в. п. менше, ніж в цілому по Україні (7,0%), та є одним з найбільш низьких показників серед регіонів України, після міста Київ.

У січні-грудні 2013 року на обліку в службі зайнятості перебувало 53,5 тис. безробітних осіб, що на 9,4% більше, ніж у відповідному періоді минулого року.

Станом на 1 січня 2014 року статус безробітного мали 14,2 тис. осіб, з них 59,9% (майже 8,5 тис. осіб) – мешканці сільської місцевості.

Рівень зареєстрованого безробіття станом на 1 січня 2014 року становив 1,00% , що на 0,8 в. п. менше, ніж в цілому по Україні.

За даними моніторингу щодо утворення робочих місць у січні-листопаді 2013 року в усіх сферах економічної діяльності створено 35702 робочих місць: у міській місцевості – 28483 робочих місць (79,8%), в сільській – 7219 (20,2%).

Із загальної кількості робочих місць 5912 одиниць (16,6%) утворено на підприємствах-юридичних особах; 13946 (39,1%) – за рахунок реєстрації підприємців-фізичних осіб; 15658 (43,8%) – за рахунок укладання трудових договорів; за рахунок фізичних осіб, які забезпечують себе роботою самостійно – 186 одиниць (0,5%).

Соціальний захист населення та сімейна політика

Для вирішення проблем малозабезпечених верств населення в області проводилась робота з надання адресної соціальної допомоги ветеранам війни та праці, інвалідам та сім'ям з дітьми, що опинилися в скрутному становищі.

В рамках виконання заходів обласної соціальної цільової програми **«Милосердя в дії»** на цільову адресну допомогу малозабезпеченим верствам населення з обласного бюджету у 2013 році виділено 1064,4 тис. грн.

За розпорядженнями голови обласної державної адміністрації 732 мешканцям області, які опинилися в скрутних життєвих обставинах, надано матеріальну допомогу на загальну суму 4466,4 тис. грн.

На утримання інвалідів в будинках-інтернатах у 2013 році використано 85,3 млн. грн.

Станом на 1 грудня 2013 року 205,9 тис. сімей області, в яких виховується 443,0 тис. дітей, отримали відповідно до законів України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» соціальну підтримку з Державного бюджету України на загальну суму 1961,2 млн. грн.

Протягом звітного періоду в області продовжувалася робота **щодо захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, безпритульних та бездоглядних дітей**, в першу чергу, розвитку сімейних форм виховання шляхом розширення мережі дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей.

На 01.01.2014 на обліку служб у справах дітей Одеської області перебуває 6269 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. із них під опікою, піклуванням виховується 4398 дітей і 638 дітей зазначеної категорії влаштовані у прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу. Всього сімейними формами виховання охоплено 5036 дітей. Станом на 1 січня 2014 року в області функціонувало 23 дитячих будинки сімейного типу, в яких утримується і виховується 157 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 251 прийомна сім'я, в яких виховується 481 дитина зазначеної категорії.

За 2013 рік фактично утворено 46 прийомних сімей, до яких влаштовано 71 дитина-сирота та дитина, позбавлена батьківського піклування та 3 дитячі будинки сімейного типу у Овідіопольському, Любашівському, Ширяївському районах до яких влаштовано 9 дітей. Поповнено 19 прийомних сімей, до яких додатково влаштовано 28 дітей.

Протягом 2013 року усиновлено 239 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, із них громадянами України - 136 дітей, іноземними громадянами - 103 дитини. Банк даних кандидатів в усиновлювачі в області станом на 1 січня 2014 року нараховує 96 осіб.

У гуманітарній сфері.

В області функціонують 1826 **закладів освіти**, зокрема: середньої - 896 (денних - 884), професійно-технічної - 45, вищих навчальних - 57 та 39 інтернатних закладів різних типів. Позашкільну освіту надають 122 навчальні заклади. Мережа дошкільних навчальних закладів збільшилась до 828 одиниць, відновлено роботу 26 груп у функціонуючих дошкільних навчальних закладів .

За підсумками вступної кампанії до вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації Одеської області на I курс денної форми навчання зараховано понад 16 тис. осіб. Протягом літа 2013 року оздоровленням та відпочинком охоплено 166,2 тис. дітей, що складає 76,1% від загальної кількості дітей шкільного віку і на 17,1 тис. дітей більше, ніж торік.

З метою підготовки до нового навчального 2013-2014 року проведено поточні та капітальні ремонти у загальноосвітніх навчальних закладах області.

З метою удосконалення **системи охорони здоров'я** в області продовжується її реформування. В районах області тривала робота щодо створення центрів первинної медико-санітарної допомоги. На основі рішень, прийнятих на місцевих рівнях, створено 37 центрів первинної медико-санітарної допомоги, з яких 34 функціонують як самостійні юридичні особи. Станом на 1 грудня 2013 року кількість закладів сімейної медицини становить 265, з яких 231 - розташовані у сільській місцевості.

На виконання програми Президента України «Діти - майбутнє України» в області проводиться **«Дитячий медогляд»**. Виїзними бригадами лікарів-спеціалістів центральних районних та міських лікарень проведено 3110 оглядів, з початку року оглянуто 435,4 тис. дітей віком до 17 років. Обстеженнями охоплено майже 99,8% дітей Одеської області.

Продовжується виплата щомісячної доплати у **розмірі 200,0 грн.** медичним працівникам закладів охорони здоров'я, які розташовані у сільській місцевості. З метою забезпечення житлових умов сільським медичним працівникам **виділено 5 квартир на загальну суму 565,0 тис. грн.** та надано пільговий кредит на придбання житла 6 особам (116,7 тис. грн.).

З початку року в населених пунктах Одеської області встановлено 39 нових рентген-апаратів і 16 флюорографічних апаратів та придбано нове медичне обладнання для закладів обласного підпорядкування, у тому числі газоаналізатор крові для обласної дитячої клінічної лікарні та інше.

Проведено реконструкцію відділень, відкрито нові рентген-кабінети, обладнані сучасною технікою та ремонт приміщень у ЦРЛ та амбулаторіях.

У м. Одеса реалізується проект будівництва сучасної лікарні швидкої медичної допомоги та здійснюється будівництво нової дитячої поліклініки.

На виконання Закону України «Про екстрену медичну допомогу» передані трансферти з обласного бюджету місцевим бюджетам для забезпечення швидкої медичної допомоги населенню відповідних територій. Виділені кошти для підготовки проектно-кошторисної документації щодо створення єдиної диспетчерської швидкої медичної допомоги області. Продовжується робота щодо часткового відшкодування вартості лікарських засобів для лікування осіб з гіпертонічною хворобою.

З початку року у всіх **закладах культури області** з метою забезпечення інформаційних, освітніх, соціально-гуманітарних потреб громадян проводилися просвітницькі заходи (книжкові виставки, науково-практичні конференції, бесіди, диспути тощо) та заходи до державних свят та з нагоди відзначення знаменних подій історії, міжнародні фестивалі та інші мистецькі заходи.

Важливими подіями у 2013 році стали:

- **IV Одеський міжнародний кінофестиваль**, який зібрав 6 тис. учасників із 30 країн світу, II Міжнародний фестиваль оперного мистецтва;
- Міжнародний фестиваль професійного мистецтва «Біла акація»;
- Міжнародний фестиваль мистецтв «Дунайська весна»;
- III Міжнародний Джазовий фестиваль «Odessa JazzFest»;
- Сімнадцята Міжнародна книжкова виставка-ярмарок «Зелена хвиля», в рамках якої пройшов I Одеський Корнійчуковський фестиваль дитячої літератури;
- IV Міжнародний фестиваль української культури «Відчуйте серцем Україну!» з нагоди відзначення 1025-річчя Хрещення Русі тощо.

Значну увагу обласна влада приділяє проведенню капітальних ремонтів та реконструкції знакових для регіону закладів культури. З початку року в області проведено ремонти 7 будинків культури, придбано технічне обладнання, відкрито будинок дитячої творчості у м. Балта та історико-краєзнавчий музей у Болградському районі. У 2013 році розпочато реконструкцію приміщення Одеського музею морського флоту («Англійський клуб»), завершення першої черги реконструкції заплановано на кінець поточного року. В комплексі із Одеським музеєм Морського флоту передбачається і реконструкція легендарного Одеського вітрильника «Дружба».

З метою пропагування здорового способу життя та подальшого розвитку **фізкультури та спорту** в Одеській області проведено низку чемпіонатів України, Всеукраїнських та міжнародних турнірів. Провідні спортсмени області брали участь у: чемпіонатах України, Європи та світу, міжнародних турнірах, XXVII Всесвітній літній Універсіаді 2013 року; Кубку Європи з легкої атлетики, II Всесвітніх іграх з єдиноборств.

На чемпіонатах світу і Європи, Кубках світу, Всесвітній універсіаді **спортсмени області** вибороли **115 медалей, у т.ч. 51 золоту, 33 срібні, 31 бронзову**. Переможці отримують щомісячну стипендію у розмірі 3000 грн. від голови облдержадміністрації.

З початку року відбулась низка заходів, серед яких 39-те велоралі по місцях бойової слави «100 км по Поясу Слави за 10 годин»; III етап чемпіонату світу з мотокросу та V Міжнародний турнір з більярду «Золотий кий» серед людей з обмеженими фізичними можливостями.

В населених пунктах області будуються нові дитячі спортивні майданчики. У с. Троїцьке Біляївського району зведено новий стадіон, відкрито реконструйований спортивний комплекс у смт Ширяєве та стадіон «Колос» у м. Березівка.

II. ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ У 2014 РОЦІ

2.1. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

2.1.1. Інвестиційна діяльність

Забезпечення сталого соціально-економічного розвитку регіону потребує мобілізації всіх існуючих ресурсів для залучення як вітчизняних, так і іноземних інвестицій в економіку регіону та країни в цілому.

Головним завданням інвестиційної політики у 2014 році стане спрямування інвестиційних потоків у пріоритетні сектори економіки, зокрема, шляхом надання державної підтримки, активізації науково-технічної та інноваційної діяльності в інтересах розвитку регіональної економіки.

Реальні механізми для того, щоб інвестори вкладали кошти у підприємства регіону, передбачені Законом України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць».

Всього протягом 2014 року очікується за рахунок усіх джерел фінансування освоїти **більше 11 млрд. грн.** капітальних інвестицій.

Переважну частку капітальних інвестицій й надалі становитимуть інвестиції в матеріальні активи. Основними джерелами інвестування залишатимуться кредити банків та власні кошти підприємств та організацій, що обумовлено гострою потребою в оновленні активної частини основних фондів.

Найбільше спрямування капітальних інвестицій передбачається в **промисловість**, зокрема, постачання електроенергії та переробну промисловість; **торгівлю; транспорт, складське господарство та будівництво**.

Схвалення Концепції розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013-2018 роки та, у подальшому, прийняття Стратегії розвитку державно-приватного партнерства активізуватиме розвиток державно-приватного партнерства, зокрема у практичній реалізації Закону України «Про морські порти України».

Також, слід зазначити, що завдяки державній підтримці (Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць») можливе збільшення інвестицій в агропромислового, житлово-комунального, машинобудівного комплексів, транспортній інфраструктурі та курортно-рекреаційній сфері і туризмі.

Досягнуті темпи зростання обсягу іноземних інвестицій у 2012-2013 роках були досить значними. Незважаючи на тривалі кризові явища у світовій економіці, іноземні інвестори постійно, у тій чи іншій формі, виявляють зацікавленість перспективами започаткування бізнесу в Одеській області.

Містобудування належить до сфери, що сприяє інвестиційній діяльності у регіоні. Стратегічним завданням розвитку зазначеної сфери у 2014 році є завершення розроблення та затвердження у 2014 році схем планування територій районів та окремих генеральних планів міст.

З метою підвищення інвестиційної привабливості регіону, створення умов для активізації інвестиційної діяльності, спрямованої на модернізацію економіки та

забезпечення соціально-економічного розвитку, реалізовується Інвестиційна стратегія Одеської області на 2011-2015 роки, в рамках якої:

- готуються бізнес-плани інвестиційних проектів та пропозицій відповідно до міжнародних стандартів;
- береться участь у національних та міжнародних виставках, форумах, семінарах, презентаціях з інвестиційної діяльності;
- організовуються візити вітчизняних та зарубіжних експертів до районів області;
- розробляються та готуються інформаційні стенди інвестиційного та економічного потенціалу Одеського регіону для участі у виставкових заходах;
- співфінансуються проектні пропозиції (за умови наявності проектів під співфінансування) в рамках проектів міжнародної технічної допомоги.

У 2014 році буде збережено позитивні тенденції щодо залучення прямих іноземних інвестицій, обсяг яких до кінця року становитиме понад 2,1 млрд. дол. США., на душу населення досягне 880 дол. США.

2.1.2. Розвиток підприємництва

Основні завдання і заходи:

- *дерегуляція господарської діяльності, зокрема зменшення тиску контролюючих органів на бізнес;*
- *реалізація заходів Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Одеській області на 2013-2015 роки;*
- *реформування надання адміністративних послуг, забезпечення функціонування мережі центрів надання адміністративних послуг;*
- *реалізація державної регуляторної політики у сфері підприємництва;*
- *розширення можливостей доступу суб'єктів малого і середнього підприємництва для отримання кредитних ресурсів;*
- *надання з обласного бюджету фінансової підтримки суб'єктам малого і середнього підприємництва;*
- *удосконалення системи перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва шляхом реалізації президентської програми «Українська ініціатива»;*
- *подальший розвиток інфраструктури підтримки підприємництва - утворення регіонального бізнес-інкубатора.*

У 2014 році основні зусилля будуть спрямовані на спрощення процедур дозвільної системи у сфері господарської діяльності та реформування системи надання адміністративних послуг, усунення зайвих регуляторних бар'єрів на шляху розвитку підприємництва, розвитку механізмів фінансової допомоги суб'єктам малого і середнього підприємництва.

Інструментом реалізації на регіональному рівні державної політики розвитку малого і середнього підприємництва є реалізація заходів Програми розвитку малого і середнього підприємництва в Одеській області на 2013-2015 роки.

Забезпечення функціонування обласного та місцевих центрів надання адміністративних послуг спростить процедуру отримання суб'єктами господарювання адміністративних послуг.

Реалізація механізмів фінансової допомоги суб'єктам малого і середнього підприємництва поліпшить доступ підприємців до кредитних ресурсів, забезпечить розвиток та підвищення конкурентоспроможності малого і середнього підприємництва на вітчизняному і світовому ринку шляхом впровадження інноваційних технологій, насичення товарних ринків високоякісною конкурентоспроможною продукцією, створення робочих місць та зменшення рівня безробіття.

Реалізація даних заходів сприятиме збільшенню:

- кількості юридичних осіб до 75,5 тис. одиниць;
- кількості фізичних осіб-підприємців до 199,0 тис. одиниць;
- кількості малих підприємств до 24,3 тис. одиниць;
- кількості середніх підприємств до 1075 одиниць;
- частки малих підприємств у загальному випуску продукції до 29,9%;
- частки у надходженнях до бюджету 29,8%.

З метою залучення суб'єктів підприємницької діяльності до участі у формуванні державної політики у сфері підприємництва продовжиться робота Регіональної ради підприємців Одеської області.

2.1.3. Енергозабезпечення та енергоефективність

Одеська область відноситься до енергозалежних та енергодефіцитних регіонів через відсутність власних енергогенеруючих потужностей, тому посилення енергетичної самодостатності регіону набуває неабиякої актуальності.

Поширення використання енергоефективних технологій, а також реалізація енергозберігаючих проектів надасть змогу значно зменшити споживання енергоносіїв та забезпечить стабільні тарифи на житлово-комунальні послуги для населення. Завдяки заощадженим коштам місцева влада зможе фінансувати інші соціально значущі проекти, тим самим покращуючи умови життя громадян.

У 2014 році буде продовжена реалізація **Регіональної програми енергоефективності Одеської області на 2010-2014 роки**, яка спрямована на скорочення обсягів енергоспоживання в усіх сферах господарювання, підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів, забезпечення реалізації загальнодержавної стратегії скорочення споживання природного газу та зменшення енергетичної залежності держави від його імпорту.

Пріоритетними напрямами розвитку у 2014 році буде:

- продовження роботи по впровадженню енергоефективних технологій на об'єктах комунального господарства та житлових будинках;
- сприяння розвитку нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії;
- впровадження локальних когенераційних комплексів;
- модернізація зовнішнього освітлення у населених пунктах області.

Основними завданнями та заходами з розвитку енергетичного сектору регіону на 2014 рік визначено:

- посилення енергетичної самодостатності області;
- забезпечення надійної роботи електромереж та безперебійного енергопостачання споживачів області;
- зменшення обсягів енергоспоживання, шляхом використання альтернативних джерел енергії, та стимулювання раціонального використання енергоресурсів;
- збільшення частки використання альтернативних джерел енергії;

– розвиток нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії (будівництво вітрових та сонячних електростанцій).

Одеська область залишається лідером в реалізації програми енергозбереження та розвитку альтернативних джерел енергії.

Будівництво нових сонячних електростанцій дозволяє вирішувати різноманітні економічні проблеми. Зокрема, регіон знижує таким чином залежність від зовнішніх постачальників електроенергії. Крім того, це сприяє утворенню нових робочих місць та підвищенню соціального рівня населення.

В області буде тривати будівництво сонячних електростанцій в Ананьївському, Балтському, Котовському, Красноокнянському, Любашівському та Тарутинському районах. Також, поблизу м. Теплодар реалізовується проект будівництва сонячної електростанції на ділянці 7 га, потужністю 4,2 МВт.

В Овідіопольському та Татарбунарському районах продовжуватиметься впровадження проектів будівництва вітрових електростанцій, потужністю 420 МВт.

Основними завданням з вирішення проблеми посилення енергетичної самодостатності та забезпечення надійним електропостачанням споживачів м. Одеси є продовження будівництва ПС «Маразліївська».

Планується початок практичної реалізації проекту з будівництва ПЛ 330 кВ «Новоодеська-Арциз».

У 2014 році буде введено в дію потужності заводу з виробництва паливних брикетів та пелет ТОВ «Агропрайм Холдинг» (Арцизький район).

2.1.4. Податково-бюджетна політика та фінансове забезпечення

У бюджетній сфері основним завданням залишаються забезпечення стабільності, збалансованості та стійкості бюджетної системи, яке досягатиметься шляхом:

- поступового зниження податкового навантаження на суб'єктів господарювання;
- децентралізації бюджетних ресурсів;
- підвищення ефективності використання бюджетних коштів;
- підвищення відповідальності всіх учасників бюджетного процесу.

Реалізація раціональної податкової політики, яка передбачатиме поступове зниження рівня податкового навантаження на економіку, збільшення обсягів надходжень інвестицій та підвищення ділової активності, сприятиме збільшенню прибутків підприємств.

Основним бюджетоутворюючим податком залишається надходження податку з доходів фізичних осіб (ПДФО), на які позитивно впливають: зростання витрат на оплату праці; легалізація виплати заробітної плати; зростання доходів низькооплачуваних верств населення через державне підвищення мінімальних соціальних гарантій.

Залишається значною заборгованість страхувальників по платежах до Пенсійного фонду. Значна кількість застрахованих осіб сплачує внески із заробітної плати на рівні не вище мінімального її розміру, що призводить до звуження бази нарахувань страхових внесків та викличе небажане зниження пенсійних виплат у майбутньому. Шляхи вирішення:

– підвищення відповідальності страхувальників за дотриманням законодавства;

– проведення інформаційно – роз'яснювальної роботи серед населення, роботодавців, профспілок, об'єднань громадян.

Також, протягом 2014 року продовжуватиметься робота підвідомчих управлінь Головного управління Пенсійного фонду України в Одеській області з обслуговування громадян за принципом «єдиного вікна».

2.2. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

2.2.1. Промисловість

У 2014 році зростання індексу обсягів виробництва промислової продукції буде отримано за рахунок зростання продуктивності праці, модернізаційних процесів, забезпечення припливу інвестицій у виробничий сектор економіки, налагодження виробництва продукції, здатної ефективно конкурувати з продукцією іноземного виробництва, та становитиме 4%.

В рамках виконання Державної програми активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки та дії Програми сталого розвитку промисловості Одеської області на 2013-2015 роки, затвердженої рішенням сесії Одеської обласної ради 14.11.2013 № 937-VI, забезпечуватиметься прискорення розвитку промисловості на базі внутрішнього ринку за рахунок реалізації інвестиційно-інноваційних проектів, створення нових робочих місць, введення в експлуатацію нових виробництв.

Основні пріоритети розвитку промисловості у 2014 році спрямовані на:

- розвиток пріоритетних галузей та реалізацію політики імпортозаміщення – створення умов для проведення модернізації, технічного переоснащення в пріоритетних галузях машинобудування, хімічного виробництва, металевих виробів, нарощування виробництва товарів легкої промисловості, введення в експлуатацію нових виробництв у харчовій промисловості та фармацевтичній галузі;

- сприяння розвитку високотехнологічних виробництв; забезпечення розвитку авіаційної промисловості; розвиток хімічної промисловості та фармацевтичної галузі;

- підтримку регіонального товаровиробника, підвищення конкурентоспроможності промислового виробництва шляхом сприяння розвитку підприємств промисловості, діяльність яких має стратегічне значення для економіки області та які формують економічний потенціал, зменшення втручання контролюючих органів в господарську діяльність підприємств, підвищення рівня заробітної плати на підприємствах промислового комплексу як основного стимулюючого фактору, розширення присутності продукції регіональних виробників в торгівельній мережі, адаптованій до європейських та світових стандартів, сприяння участі регіональних виробників у всеукраїнських, регіональних та міжнародних виставково-ярмаркових заходах, проведення презентацій продукції промислових підприємств;

- розвиток підприємств з реалізації на території області проектів енергозберігаючих технологій, альтернативної енергетики, виробництва сонячних колекторів та обладнання для вітроенергетики.

Обсяги виробництва в промисловості прогноуються на рівні 104,0% за рахунок нарощування виробництва на підприємствах переробної промисловості (+4,5%), в тому числі хімічної та нафтохімічної промисловості (+5,0%), машинобудування (+4,0%), основних фармацевтичних продуктів (+2,5%), текстильному виробництві, одягу, шкіри (+3,5%), іншої неметалевої мінеральної продукції (+5,0%).

Зростання показників в промисловості досягатиметься в пріоритетних галузях за рахунок:

✓ **У виробництві продуктів нафтопереробки** – стабільного надходження нафти на переробку та завантаження потужностей ПАТ «Одеський нафтопереробний завод» у 2014 році. Передбачається розробка Плану перспективного розвитку для збільшення глибини переробки нафти з метою збільшення виробництва світлих нафтопродуктів, а також реконструкції та розширення об'єктів та споруд загальнозаводського господарства (сировинні, товарні парки, естакади наливу нафтопродуктів та інше). Реалізуватиметься Програма технічного переозброєння, що спрямована на поліпшення промислової безпеки, охорони праці на підприємстві.

✓ **Розвиток хімічної промисловості прогноується на 5% шляхом:**

- проведення реконструкції устаткування на агрегаті з виробництва аміаку, модернізації обладнання і впровадження заходів енергозбереження та можливого зниження вартості природного газу з метою збільшення обсягів виробництва основної продукції (карбаміду, аміаку) на ПАТ «Припортовий завод», миючих засобів ТОВ «Сан Клін ІНТ», серветок та засобів для миття посуду ПрАТ «АВС Кемікалс Індастрі», мила та органічних препаратів ТОВ «Сан Клін ІНТ»;

- створення нових технологій і товарів з більш високими якісними характеристиками і властивостями та нарощування випуску продукції з більшою часткою доданої вартості - виведення на повну потужність виробництва лакофарбових матеріалів на водній основі ТОВ «Ескарро Колор», модернізація обладнання та устаткування з метою розширення асортименту продукції ПАТ «Гемопласт» (ємності медичні для лабораторних досліджень, медичне обладнання, багаторазове покриття для проведення операцій).

✓ **Розвиток фармацевтичної галузі** відбудеться шляхом реалізації політики імпортозаміщення, введення в дію нових потужностей та нарощування виробництва лікарських форм та субстанцій відповідно до міжнародних вимог.

ТДВ «Інтерхім» - планується запуск у травні 2014 року III черги нового лабораторно-виробничого корпусу з виробництва лікарських форм та субстанцій (обсяг інвестицій – 350 млн. грн.), передбачається виведення на ринок 7 нових лікарських препаратів для лікування дихальних шляхів, знеболювальні та протизапальні препарати, електроліти для пероральної регідратації.

✓ **Збільшення випуску продукції харчової промисловості** на експорт та для внутрішнього споживання відбудеться шляхом розширення потужностей для забезпечення конкуренції імпортом товарам на внутрішньому ринку, стабільного забезпечення м'ясомолочною сировиною підприємств галузі, розвитку конкурентоспроможної виноробної продукції. **Передбачається зростання обсягів виробництва на 2%.** Галузь залишається пріоритетним напрямком інвестування як в поточному році, так і на найближчу перспективу.

✓ **Розвиток машинобудування** передбачається за рахунок проведення модернізації, технічного переоснащення, перепрофілювання діючих та відкриття нових підприємств за перспективними напрямками:

- *забезпечення стабільного функціонування та розвитку авіабудівельної галузі* – сприяння розвитку виробництва ДП «Одеський авіаційний завод» (планується серійне виробництво літаків «Дельфін» та створення центру «Анатра»);

- *електротехнічної та електронної промисловості* – шляхом створення умов для модернізації діючих виробництв: ТОВ «Телекарт-Прилад» – передбачається випуск двох нових модифікацій електрорічильників, модернізація паркувальних автоматів комплексу «Смарт-парк»; ТОВ «Гідропротек» – здійснюється розробка нових модифікацій машин для безтраншейної прокладки труб та плоскошліфувальних машин для паркету;

- *телекомунікаційного обладнання* – ТОВ «Телекомунікаційні технології» за рахунок удосконалення мережевого обладнання серії MAG-2XX та AURA-HD для цифрового телебачення з додатковими функціями та оновленим інтерфейсом;

- *виробництво сучасної побутової техніки* для потреб внутрішнього ринку та потреб населення.

✓ **Розвиток легкої промисловості** - за рахунок збільшення обсягів вітчизняного виробництва з орієнтацією на українського споживача, що передбачається здійснити в результаті ефективного використання сировинної бази і посилення захисту вітчизняного виробника - лідируючі позиції будуть збережені у виробництві дитячого трикотажного одягу ТОВ «ЮНЛ», верхнього жіночого та дитячого одягу ПП «Інтект», робочого одягу ТОВ «Тімдресс Дебетекс», взуття ТОВ «Белста» (передбачається виробництво близько 10 нових моделей взуття з полімерних матеріалів, здійснюється аналіз ринку щодо доцільності виробництва класичних жіночих туфель-балеток), ТОВ «Папук».

✓ **У виробництві готових металевих виробів** - стимулювання модернізаційних процесів сприятиме розвитку галузі на інтенсивній основі, досягненню позитивного ефекту використання продукції галузі у будівництві, машинобудуванні, розбудові дорожньо-транспортного комплексу, збільшенню споживання металевої продукції під час реалізації державних програм, будівництва об'єктів соціальної сфери та створенню нових робочих місць.

Одеська філія ПрАТ «ВО «Стальканат-Силур» завод «Стальканат» передбачається розширення асортименту продукції сталевих канатів та дроту шляхом модифікації продукції під технічні специфікації замовників (зміна технічних та механічних параметрів, розробка відповідних технічних умов). Передбачається розширення ринків збуту та нарощування обсягів реалізації у країни Азії, Близького Сходу, Африки.

Розвиток альтернативної енергетики відбудеться шляхом реалізації на території області проектів будівництва та подальшої експлуатації енергозберігаючих потужностей (сонячних електростанцій та вітроенергетики) в районах області, впровадження енергоефективних «зелених» технологій – планується завершення у 2014 році будівництва заводу з виробництва пелет ТОВ «Агропрайм».

2.2.2. Агропромисловий комплекс

Запорукою всебічного та послідовного соціально-економічного розвитку регіону є підвищення ефективності функціонування агропромислового комплексу.

Пріоритетні напрямки розвитку аграрного сектора економіки у 2014 році:

- поліпшення ресурсного забезпечення сільськогосподарського виробництва, підтримання наявного технічного потенціалу машино-тракторного парку, стабілізації його кількісного складу та оновлення;
- забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції за прогресивними технологіями;
- модернізація систем зрошування сільськогосподарських угідь;
- розвиток ринкової інфраструктури в аграрній сфері (створення оптових (гуртових) ринків сільськогосподарської продукції);
- створення сучасної селекційної та племінної бази аграрного виробництва;
- стабілізація та розвиток тваринницької галузі області.

Виконання зазначених пріоритетів дасть можливість досягти суттєвих змін в аграрному секторі та підвищити рівень агропромислового виробництва.

З метою формування сприятливих умов розвитку та ефективного функціонування агропромислового виробництва у 2014 році продовжиться реалізація регіональних програм.

В галузі рослинництва передбачається виконання заходів регіональної програми шляхом:

- надання часткової компенсації вартості придбання сільськогосподарськими товаровиробниками зернозбиральних комбайнів, тракторів;
- компенсації витрат на придбання елітного та суперелітного насіння озимих і ярих зернових та зернобобових культур.

У галузі тваринництва передбачається:

- здійснити часткову компенсацію вартості придбання племінних ресурсів вітчизняного походження для відтворення поголів'я великої рогатої худоби, свиней, овець та птиці;
- провести часткове здешевлення вартості будівництва, реконструкції та модернізації молочнотоварних ферм.

На протязі 2014 року продовжуватиметься реалізація наступних інвестиційних проектів:

- реконструкція молочно-товарної ферми: с. Петродолинське Овідіопольського району на 600 корів (вартість проекту 11,4 млн.грн., виконання 93%);
- реконструкція молочно-товарної ферми на 500 корів с. Розквіт Березівського району (вартість проекту 3,4 млн.грн., виконання-95%);
- свинокомплексу на 20 тис. голів у с. Причепівка Іванівського району (вартість проекту 40,0 млн.грн., виконання - 11,4%).

Прогнозні показники розвитку сільськогосподарського виробництва області на 2014 рік визначені з урахуванням виробничого потенціалу, об'єктивних обставин, що склалися в забезпеченні галузі матеріально-технічними ресурсами.

У 2014 році передбачається подальша підтримка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

З метою забезпечення життєздатності сільського господарства, підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу на внутрішньому і зовнішньому ринку, гарантування продовольчої безпеки країни буде продовжена робота щодо виконання Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року.

2.2.3. Транспорт і зв'язок

У 2014 році розвиток транспортної галузі та зв'язку буде спрямовано на підвищення ефективності функціонування ключових транспортних підприємств регіону, рівня їх технологічного та технічного оснащення, збільшення обсягів перевезень та вантажопереробки, покращання фінансово-господарських показників, реалізацію заходів державних і регіональних програм та задоволення потреб населення у якісних сучасних послугах.

Продовжиться розвиток морських торговельних портів області. У зв'язку з набранням чинності Закону «Про морські порти України» проведена реорганізація державних підприємств – морських торговельних портів. Відбулось розділення порту на філію ДП «Адміністрація морських портів України» (далі «АМПУ») та державну стивідорну компанію.

Вантажопереробка *Одеській філії ДП «АМПУ»* планується на рівні 21 млн. т, у тому числі: «сухих» вантажів – 16-17 млн. т, наливних – 5,0 млн. т.

У 2014 році буде продовжено реалізацію наступних проектів:

- Розширення контейнерного терміналу на Карантинному молу. Це найбільший проект в історії Одеського порту. Обсяг інвестицій - майже 5,0 млрд гривень, 50% з яких вкладає інвестор. У 2014 році планується його введення в експлуатацію;

- Спільне будівництво з компанією «Бруклін-Київ» зерноперевантажувального комплексу - одного з найбільших в Чорноморському басейні. Загальною вартістю близько 1 млрд. грн., де 726 млн. грн. - кошти інвестора;

- Продовжиться будівництво зернового перевантажувального комплексу компанією ТОВ «Олімпекс Купе Інт.». Обсяг інвестицій становить 140 млн. гривень - кошти інвестора;

- Розвиток потужностей сухого порту і території прилеглих полів зрошення. У перспективі – це транспортно-логістичний центр з усією необхідною інфраструктурою для обробки автотранспорту та вантажів у контейнерах. Будівництво Сухого порту повністю реалізується за кошти інвестора, обсяг інвестицій - 670 млн. грн. (на сьогодні вкладено 77 млн. грн.)

Крім того, розглядається ряд проектів для можливого інвестування на умовах концесії: територія Судноверфі «Україна», пасажирський комплекс, об'єкти нафтового терміналу порту.

Іллічівською філією ДП «АМПУ» на 2014 рік запланована реалізація проекту «Реконструкція підхідного каналу та операційної акваторії з доведенням глибини до 15 м». Роботи спрямовані на повернення порту конкурентоспроможності, що надасть можливість залучити додаткові вантажопотоки контейнерів, імпорتنі, експортні та транзитні вантажопотоки навалювальних та насипних вантажів, що перевозяться суднами дедвейтом 120000 тонн і більше.

Серед перспективних планів - розвиток потужностей з перевалки контейнерів та створення терміналу потужністю 1,5 млн. TEU. (*орієнтовна вартість робіт - 1 млрд. 200 млн. грн. коштів інвестора*), створення сучасного терміналу з переробки сільськогосподарської продукції» Адміністрація порту спільно з партнерами розробляє ТЕО для розвитку мультимодального терміналу розрахунковою потужністю до 500 тис. од. легкових а/м, TIR до 25 тис. од. і генеральних вантажів (у вагонах) до 2,5 млн. тонн. Також опрацьовується низка перспективних пропозицій щодо розвитку інших виробничих потужностей.

В порту «Южний» стратегічно важливими для підвищення конкурентоспроможності порту є реконструкція підхідного каналу та внутрішніх водних підходів до глибоководних причалів. У результаті реалізації проекту, порт стане найглибоководнішим портом в акваторії Чорного моря, здатним обробляти судна осадкою до 19 метрів і дедвейтом понад 200 тис. тонн. Це забезпечить для українських експортерів освоєння далеких ринків збуту в напрямку Китаю, Південної Кореї, Японії. І в цілому посприє зміцненню позицій України в даному сегменті ринку транспортних послуг.

Серед найперспективніших проектів порту «Южний» - розвиток групи компаній «Трансінвестсервіс», який передбачає розширення й реконструкцію комплексів для перевантаження навалювальних вантажів на існуючих причалах і будівництво нового причалу для перевантаження генеральних, навалювальних і Ro-Ro вантажів.

У 2014 році передбачається реалізація проектів щодо будівництва головної понижуючої підстанції (ПС 110/10 кВ ГПП «Южная»); будівництво очисних споруд виробничо-злизових стоків. Планується придбання основних засобів на суму 155,5 млн. грн., в тому числі 3 одиниці портальних кранів.

Юженською філією ДП «АМПУ» на 2014 рік запланована вантажопереробка в обсязі 13,4 млн.т.

Ренійською філією ДП «АМПУ» продовжиться пошук вантажовласників, які спроможні завантажити діючі потужності комплексів суб'єктів СЕЗ «Рені», пророблюється можливість організації мультимодальних (комбінованих) перевезень, через поромний та навалювальний комплекси, завантаження нафтодільниці, створення комплексу стафірування зернових та генеральних вантажів у контейнери.

Ізмаїльською філією ДП «АМПУ» запланований обсяг переробки вантажів на 2014 рік у обсязі 3,9 млн. тонн.

Планується створення за сучасними технологіями «Частини комплексу зі зберігання та перевалки енергоносіїв на території державного підприємства «Ізмаїльський морський торговельний порт» (берегоукріплення № 5 виробничої ділянки 85 км р. Дунай) Передбачається будівництво комплексу будівель та споруд з приймання, зберігання та видачі зрідженого вуглеводневого газу (ЗВГ), що надходить залізничним, автомобільним або іншим транспортом та відвантажується в танкери газовози та споживачам в автоцистерни - пропановози.

Основним завданням 2014 року для **Білгород-Дністровської філії ДП «АМПУ»** є вирішення проблеми днопоглиблення підхідних каналів. Навантажувально-розвантажувальні роботи будуть здійснюватись силами ДП «Білгород-Дністровський МТП». Обсяг вантажопереробки на 2014 рік заплановано у розмірі 950 тис. т. На оновлення та поліпшення основних фондів у 2014 році планується спрямувати 21,8 млн. грн.

Планом капітальних інвестицій на 2014 рік передбачено:

Реконструкція залізничних колій порту та п/п Бугаз (3,0 млн.грн.) підтримання колій в технічно стравному стані, яка передбачає заміну дерев'яних шпал на залізобетонні шпали.

Капремонт причалів № 9, № 8, причалу п/п Бугаз, молу (12,25 млн. грн.) - підтримання споруд у проектному стані – заміна твердого покриття, лицьової стінки, заміна палів естакади.

Капремонт нафтосміттєзбирача «МНМС-86»(2,0 млн.грн.) - через закінчення строку дії судових Регістрових документів

Придбання швидкісного плавзасобу для забезпечення цілодобового нагляду і швидкісного реагування на надзвичайні події в акваторії порту і зоні нагляду за безпекою мореплавства.

ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство» заплановано у 2014 році збільшення обсягів перевезення вантажів морським та річковим флотом до 1,4 млн. т. обсяг перевезень пасажирів – 16,6 тис. осіб. У 2014 році заплановано здійснити 7,0 млн. грн. капітальних інвестицій, в тому числі придбання засобів зв'язку та електронавігаційного обладнання, придбання зварювального обладнання для розвитку виробничих потужностей Кілійського СБСРЗ та Базу технічного обслуговування флоту, капітальний ремонт берегових споруд; продовження модернізації сліпу на Кілійському СБСРЗ; модернізація тренажерів РЛТ та ГМССБ Учебного центру

Джерелом фінансування капітальних інвестиції будуть власні кошти, а також частина прибутку, отриманого від списання фізично та морально застарілого флоту.

Розвиток залізничного транспорту.

План **Одеської залізниці** по відправленню вантажів на 2014 рік складає 30,6 млн. т, що на 1,0% більше планових показників 2013 року за рахунок збільшення відправлення зерна, будівельних матеріалів, хімічних добрив.

Вантажообіг Одеської залізниці заплановано у розмірі 63,4 млн. тарифних тонно-кілометрів, що на 1,3% менше планового завдання на 2013 рік у зв'язку зі скороченням перевезень основних транзитних вантажів.

Продовжиться реалізація проекту з реконструкції **Міжнародного аеропорту «Одеса»**. У 2014 році передбачається будівництво та реконструкція аеродромного комплексу; придбання нової аеродромної техніки; оновлення обладнання наземних засобів радіосвітлотехнічного забезпечення польотів.

Основними напрямками **розвитку дорожнього господарства** у 2014 році є:

- ремонт та утримання мережі автомобільних доріг загального користування із забезпеченням якісного транспортного сполучення;

- реконструкція і капітальний ремонт автодоріг державного значення з доведенням їх параметрів до нормативних вимог;

- будівництво під'їздів з твердим покриттям до кожного населеного пункту області.

Одеською дирекцією УДППЗ «Укрпошта» в 2014 році планується отримати 154,9 млн. чистих доходів, що складає 106,5% до очікуваних показників 2013 року, та чистого прибутку в сумі 0,8 млн. грн. До бюджету та державних цільових фондів заплановано сплатити 38,8 млн. грн. податків та обов'язкових платежів.

Основними напрямками роботи дирекції в 2014 році визначено розвиток пріоритетної пошти, кур'єрської доставки, фінансових послуг в частині приймання платежів, нарощування обсягів з приймання передплати та доставки періодичних друкованих видань, оформлення кредитних та депозитних договорів.

Розвиток інформатизації у 2014 році буде спрямований на виконання проектів і завдань регіональної програми інформатизації Одеської області на 2014 - 2016 роки «Електронна Одещина» («е - ОДЕЩИНА», «е - ODESA REGION»).

Пріоритетними напрямками інформатизації регіону в 2014 році визначено:

- ✓ організаційно - методичне забезпечення інформатизації регіону;
- ✓ розвиток інформаційної інфраструктури області, зокрема, створення системи відеоконференцзв'язку в органах влади області; легалізація програмного забезпечення, що використовується органами влади області;
- ✓ інформатизація стратегічних напрямків розвитку державності, безпеки та оборони - створення комплексних систем захисту інформації на об'єктах інформаційної діяльності
- ✓ впровадження елементів електронного урядування (*Е-УРЯД, E-GOVERNMENT*) в роботу органів влади області, а також розвиток системи електронного документообігу «Діло» з використанням електронного підпису; розробка та впровадження автоматизації процесів надання адміністративних послуг та електронної взаємодії органів влади; підтримка функціонування інформаційної системи обласного центру надання адміністративних послуг, розвиток системи інформаційно-аналітичного забезпечення та її інтеграція з геоінформаційною системою органів влади області;
- ✓ підтримка проектів інформатизації регіону, що фінансуються за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги;
- ✓ інформатизація соціальної сфери (*«Електронний архів»*);
- ✓ забезпечення функціонування інформаційно - телекомунікаційної системи органів виконавчої влади та місцевого самоврядування області.

2.2.4. Будівельна галузь

У 2014 році планується забезпечення приросту **обсягів виконаних будівельних робіт порівняно з 2013 роком на 4 – 5%, тобто близько 3,6 – 3,7 млрд. грн.** За характером будівництва найбільшою залишиться частка робіт з нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення (близько 90% від загального обсягу), решта – з капітального та поточного ремонтів.

На загальну тенденцію найбільший вплив матиме діяльність підприємств, що займаються будівництвом інженерних споруд. Серед них збільшаться обсяги робіт підприємств з будівництва доріг і автошляхів, водних споруд, трубопроводів, споруд електропостачання та телекомунікацій.

Введення в експлуатацію загальної площі житла за рахунок усіх джерел фінансування планується довести до 620 – 650 тис. кв. м. Це дозволить збільшити середній показник забезпечення житлом мешканців області до 24 кв. м.

Сучасна економічна ситуація у будівництві як галузі господарювання потребує на сьогодні державної підтримки та регулювання інвестиційних процесів. Ефективна діяльність будівельних підприємств у значній мірі залежить від платоспроможності інвесторів та замовників. Важливим елементом державної

політики щодо розвитку саме будівництва є відповідна кредитна політика, яка має особливе значення для капіталоємного процесу будівництва.

Стратегічними напрямками роботи у сфері будівництва області у 2014 році стане:

- реалізація *соціальної ініціативи Президента України «Доступне житло»* – здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов;

- виконання заходів *регіональної програми будівництва (придбання) доступного житла в Одеській області на 2010-2017 роки*;

- виконання заходів *обласної комплексної програми будівництва та модернізації об'єктів інфраструктури Одеської області на 2014-2016 роки*, яка передбачає розвиток соціальної та інженерної інфраструктури шляхом будівництва, капітального ремонту та реконструкції лікувальних установ, закладів освіти та спорту, водопостачання та каналізації;

- виконання заходів *регіональної програми з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2012-2016 роки*, метою якої є забезпечення житлом сільського населення регіону, у першу чергу, молодих спеціалістів, молодих сімей, працівників соціальної сфери села, сільськогосподарських формувань, обслуговуючих галузей.

Одними з основних напрямків розвитку будівельної галузі у 2014 році стануть завершення та введення в експлуатацію житлових будівель та об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема:

- завершення та введення в експлуатацію 4 шкіл на 1470 місць: у с. Комишівка Ізмайльського району (600 уч. місць), у с. Ставрове Красноокнянського району (250 уч. місць), у с. Міняйлівка Саратського району (420 уч. місць), НВК «ЗОШ-ДНЗ» в с. Градениці Біляївського району (200 уч. місць та 160 місць ДНЗ);

- введення в експлуатацію дошкільних навчальних закладів.

В рамках проведення «Євробаскет» розпочнуться будівельні роботи з будівництва нового Палацу спорту в м. Одеса.

На виконання регіональної програми розвитку соціальної інфраструктури обласного центру Одеської області м. Одеса на 2013-2016 роки передбачається:

- проведення капітального ремонту та реконструкції 4 дитячих навчальних закладів у м. Одеса;
- продовження реставрації Музею морського флоту (об'єкт історично-культурної спадщини) «Англійський клуб» по вул. Ланжеронівська, 6;
- капітальний ремонт внутрішньоквартальних проїздів в м. Одеса;
- реконструкція та капітальний ремонт доріг комунальної власності.

2.2.5. Споживчий ринок товарів та послуг

Подальший розвиток сфери обігу споживчих товарів і побутових послуг спрямовано на формування ефективної цивілізованої торговельно-збутової інфраструктури споживчого ринку, здатної забезпечувати високий рівень торговельного та побутового обслуговування населення.

Саме внутрішня торгівля є однією з галузей економіки, яка найбільш динамічно розвивається. Це підтверджується сталою позитивною динамікою обороту роздрібної торгівлі, зростанням чисельності приватних підприємств, що

займаються торговельною діяльністю. Сфера торгівлі залишається однією з головних конкурентних переваг економіки регіону та має значний внесок у формування доданої вартості та бюджетних надходжень, створення нових робочих місць для працевлаштування населення.

Основним напрямком розвитку сфери торгівлі є розширення мережі сучасних торговельних об'єктів, що відповідають європейським стандартам.

Протягом 2014 року планується будівництво та відкриття:

- ТРЦ «Зебра» загальною площею – 51 тис. кв. м.;
- ТРЦ «Сіті Центр» загальною площею – 50 тис. кв. м.;
- двоповерховий ТРЦ «Котовський» загальною площею – 30 тис. кв. м.;
- друга черга ТЦ «Мегадом» загальною площею 16 тис. кв. м.;
- три супермаркети «Копійка» у місті Одеса - площею понад 2,5 тис. кв. м., а також супермаркети у містах Іллічівськ та Балта – загальною площею понад 1 тис. кв. м.
- два супермаркети та делікатес-маркет «Космос» мережі супермаркетів «Таврія-В» загальною площею – понад 8 тис. кв. м.

Протягом 2014 року зростання обороту роздрібної торгівлі прогнозується на рівні 108,5%.

Стало розвиватиметься сфера послуг, зростатиме кількість підприємств сфери послуг та закладів громадського харчування. Збільшення обсягів реалізованих послуг у 2014 році передбачається на рівні 105,6%.

Продовжуватиметься практика проведення ярмарків з продажу сільськогосподарської продукції, в яких братимуть активну участь виробники сільськогосподарської продукції та переробні підприємства області.

В рамках меморандуму та угоди про співпрацю, підписаних між обласною державною адміністрацією, найбільшими торговими підприємствами області та регіональними товаровиробниками, продовжуватиметься робота щодо формування сприятливого бізнес-клімату, підтримки регіональних товаровиробників та утримання контрольованої цінової ситуації на соціально значущі категорії товарів.

2.3. СОЦІАЛЬНА СФЕРА

2.3.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці

Демографічний чинник є одним з визначальних для забезпечення стабільного розвитку регіону, а також держави в цілому. Демографічна [політика](#) регіону в сучасних умовах повинна бути направлена не тільки на стимулювання народжуваності, але і на зміцнення сім'ї, підвищення матеріального добробуту людей, зниження захворюваності і смертності.

Демографічна ситуація в області у 2014 році характеризуватиметься стабілізацією чисельності населення, спостерігатиметься тенденція збільшення народжуваності та незначного зменшення смертності. Позитивно впливатиме на демографічну ситуацію і міграція населення. Враховуючи зменшення темпів природного скорочення та позитивне сальдо міграції, середньорічна чисельність населення очікується на рівні попереднього року.

В сучасних економічних умовах **важливим чинником конкурентоспроможності регіону є зайнятість населення та стан ринку праці**. Під їх впливом усі сфери життя, у тому числі економічна, набувають нових якостей.

Пріоритетними напрямками у сфері зайнятості на 2014 рік залишаться:

- підвищення економічної активності населення та його професійного рівня і конкурентоспроможності;
- розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць;
- підвищення мобільності робочої сили на ринку праці та удосконалення регулювання трудової міграції;
- сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці;
- сприяння повній продуктивній зайнятості населення, недопущення зростання безробіття.

Очікується, що чисельність економічно активного населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю, розрахована за методологією Міжнародної організації праці збільшиться до 1070,0 тис. осіб, рівень зайнятості населення зросте до 60,0%. Прогнозується, що чисельність безробітного населення у віці 15-70 років в середньому за 2014 рік зменшиться до 62,3 тис. осіб, а рівень безробіття у визначенні МОП - до 5,6%.

У 2014 році продовжуватиметься реалізація Програми зайнятості населення Одеської області на період до 2017 року, відповідно до якої передбачається створення в усіх сферах економічної діяльності 40,0 тис. робочих місць, що дасть можливість працевлаштувати 18,3 тис. зареєстрованих безробітних осіб.

З метою зменшення дисбалансу на ринку праці та зростанню обсягів працевлаштування громадян проводитиметься організація професійного навчання. За сприяння державної служби зайнятості на професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації буде направлено 8,7 тис. осіб.

Організовуватимуться громадські роботи та роботи тимчасового характеру, які дозволять окремим категоріям громадян відновити трудові навички, отримати постійну роботу, а також поліпшити своє матеріальне становище. До участі у таких роботах буде залучено 8,9 тис. осіб.

Прогнозується, що у 2014 році активними заходами сприяння зайнятості буде охоплено майже 45,0 тис. осіб.

2.3.2. Соціальний захист населення

Основним завданням соціального захисту населення є забезпечення реалізації державної політики у сфері соціально-трудових відносин, обслуговування громадян, які потребують допомоги та соціальної підтримки з боку держави.

Важливим аспектом соціальної політики визначено підвищення ефективності програм соціальної підтримки, посилення їх адресної спрямованості на підтримку вразливих верств населення, впровадження заходів щодо соціальної адаптації сімей та дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах.

Головні напрями та заходи для розвитку сфери у 2014 році:

- забезпечення своєчасного призначення та виплати усіх видів соціальних допомог;
- забезпечення максимального охоплення інвалідів, ветеранів та інших категорій малозабезпечених громадян житловими субсидіями на відшкодування

витрат на оплату житла, комунальних послуг, природного газу, електроенергії та придбання твердого палива та скрапленого газу;

- покращення матеріального стану незахищених малозабезпечених верств населення області шляхом надання їм одноразової грошової допомоги;

- забезпечення трудового влаштування осіб, які частково втратили працездатність, та пов'язаного з ним виробничого навчання і перекваліфікації в професійних школах;

- забезпечення санаторно-курортного лікування ветеранів війни та інвалідів;

- забезпечення осіб з обмеженими фізичними можливостями спецавтотранспортом та іншими засобами реабілітації;

- здійснення заходів щодо забезпечення безперешкодного доступу громадян з обмеженими фізичними можливостями до об'єктів соціального та громадського призначення;

- створення умов для дітей-інвалідів щодо реалізації їх потенційних можливостей в усіх сферах суспільного життя;

- забезпечення співпраці та взаємодії суб'єктів соціальної роботи із сім'ями, які опинилися у складних життєвих ситуаціях

Значна увага приділятиметься обслуговуванню пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян, наданню грошової та натуральної допомоги у вигляді продуктів харчування, одягу, взуття, палива, медикаментів тощо.

За рахунок коштів обласного бюджету передбачається надавати цільову адресну допомогу малозабезпеченим громадянам та сім'ям, що опинилися у скрутних життєвих обставинах. Інвалідам війни та учасникам бойових дій, яким виповнилося 90 років і більше, за рахунок місцевих бюджетів надаватимуться щомісячні стипендії.

За кошти обласного бюджету надаватиметься цільова адресна допомога та додаткові пільги сім'ям військовослужбовців, що загинули у воєнних конфліктах, інвалідам війн та реабілітованим.

З метою впровадження соціальних ініціатив Президента України і Конвенції ООН про права інвалідів, створення умов для подолання бідності та підтримки незахищених верств населення в області розпочнеться ***реалізація заходів обласної цільової програми підтримки малозабезпечених верств населення на 2014-2015 роки.***

Разом з тим у 2014 році передбачається реформування системи соціальної підтримки незаможних верств населення - запровадження стимулу до економічно відповідальної поведінки одержувачів соціальної підтримки.

Для посилення адресності всіх видів соціальної підтримки планується запровадити такі заходи як: аналіз та оцінка ефективності всіх видів соціальної підтримки; уніфікація (на принципах адресності та врахування доходів громадян) підходів до надання всіх видів соціальної допомоги (за винятком допомоги при народженні чи усиновленні дитини, інвалідам з дитинства і дітям-інвалідам) та з урахуванням доходів одержувачів допомоги; введення непрямих методів оцінювання доходів громадян, які претендують на одержання соціальної підтримки.

Ефективне управління системою соціальної підтримки передбачає створення єдиного інформаційного простору щодо обліку громадян, які звертаються за отриманням соціальної підтримки, та які її отримали.

2.3.3. Сімейна політика

Реалізація державної сімейної політики в області об'єднує декілька напрямків: соціальний захист та підтримка сімей, виконання завдань з організації та проведення оздоровлення і відпочинку дітей, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Основними напрямками подолання сирітства є соціально-правова підтримка дітей-сиріт та дітей, які залишились без батьківського піклування, вжиття комплексу заходів щодо їх соціальної адаптації, забезпечення інтеграції зусиль районних та місцевих органів виконавчої влади, установ та організацій, спрямованих на захист прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Отримання житла залишається однією з найактуальніших проблем для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа нашого регіону.

На виконання Указу Президента України від 16 грудня 2011 року № 1163/2011, з метою реалізації державної політики щодо забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа в області діє ***Регіональна програма забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа на 2013 – 2015 роки.***

Заходами Програми забезпечено виконання доручення Президента України щодо розвитку мережі соціальних гуртожитків для дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування. За час дії Програми планується збудувати 5 соціальних гуртожитків на території міста Ізмаїл, Миколаївського, Білгород – Дністровського, Овідіопольського, Тарутинського районів та збудувати житлові будинки у місті Теплодар та Біляївському районі. У 2014 році буде закінчено роботу з будівництва 2-х гуртожитків у районах, придбано та забезпечено житлом 250 дітей-сиріт.

Також, в області реалізується ***обласна цільова соціальна програма оздоровлення та відпочинку дітей Одеської області на період 2014-2017 років.***

У 2014 році в галузі державної сімейної політики в області пріоритетними напрямками визначено:

- забезпечення якісного та повноцінного оздоровлення дітей та підлітків (стовідсоткове оздоровлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування із числа учнів шкіл-інтернатів; забезпечення послугами оздоровлення та відпочинку 100% студентів-сиріт; збереження мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку розташованих на території області);

- надання всебічної підтримки сім'ям, посилення уваги суспільства до проблем багатодітних і малозабезпечених сімей, створення умов для їх всебічного розвитку (забезпечення дітей з багатодітних сімей шкільним приладдям до навчального року та зимовими речами; надання допомоги сім'ям, в яких народилася трійня, багатодітним сім'ям у придбанні (реконструкції та ремонті) житла, створення соціального центру матері та дитини);

- досягнення паритетного становища жінок і чоловіків Одеської області в усіх сферах життєдіяльності суспільства, ліквідації дискримінації за ознакою статі, усунення нерівності між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати свої права.

2.3.4. Доходи та цінова політика

Пріоритетним напрямом соціальної політики є збільшення рівня заробітної плати, забезпечення випереджаючого зростання номінальної заробітної плати порівняно з ростом споживчих цін, зростання доходів населення та максимальне зменшення та погашення заборгованості із виплати заробітної плати.

Найважливішою складовою добробуту населення є рівень і структура доходів та витрат населення. Позитивні зміни в підвищенні рівня доходів населення передбачається здійснити за рахунок забезпечення дотримання державних гарантій в оплаті праці та підвищення мінімальної заробітної плати, легалізації заробітної плати та належного оформлення трудових відносин найманої робочої сили, зменшення заборгованості із виплати заробітної плати. Головною передумовою підвищення рівня заробітної плати має бути досягнення стабільних темпів економічного зростання в сфері матеріального виробництва, а також залучення інвестицій для створення нових робочих місць та легалізація тіньового сектора економіки.

У 2014 році передбачається поступове зростання реальної заробітної плати, яка характеризує купівельну спроможність номінальної заробітної плати під впливом змін споживчих цін на товари та послуги і рівня податків та обов'язкових платежів.

Прогнозується, що середньомісячна номінальна заробітна плата становитиме **3225 грн. та зросте на 10 – 11%**

Враховуючи, що індекс споживчих цін у 2013 році прогнозується на рівні 104–105%, зростання реальної заробітної плати передбачається на 5 – 6%.

2.3.5. Житлово-комунальне господарство

Питання ефективного функціонування житлово-комунального господарства та задоволення потреб населення у житлово-комунальних послугах належать до ключових проблем розвитку області.

Основними завданнями та заходами з розвитку житлово-комунального господарства на 2014 рік є:

- забезпечення рентабельного функціонування та інвестиційної привабливості підприємств житлово-комунального господарства області;
- створення привабливих умов для залучення стратегічних інвесторів у сферу житлово-комунального господарства;
- модернізація та заміна застарілого котельного обладнання на об'єктах житлово-комунального господарства та бюджетних установах області;
- підвищення якості систем водопостачання та водовідведення в регіоні;
- створення конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг;
- поступове виведення з експлуатації аварійних об'єктів житлового фонду та інженерних мереж;
- поширення практики створення ефективного власника житла – організацій співвласників багатоквартирних будинків;
- продовження будівництва Кілійського та Татарбунарського групових водопроводів;

– реформування та розвиток водопровідно-каналізаційного господарства, підвищення ефективності його роботи та надійності функціонування, поліпшення на цій основі стану здоров'я населення та оздоровлення соціально-екологічної ситуації в регіоні;

– пошук та розвідка додаткових і раціональне використання існуючих запасів якісних підземних вод.

Реалізація *Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства Одеської області* буде спрямована переважно на технічне переоснащення житлово-комунального господарства, скорочення питомих показників використання енергетичних і матеріальних ресурсів, необхідних для виробництва (надання) житлово-комунальних послуг, у тому числі створення дієвого і прозорого механізму стимулювання використання альтернативних джерел енергії та видів палива; забезпечення беззбиткового функціонування підприємств житлово-комунального господарства.

Також, у наступному році триватиме виконання заходів *регіональної програми «Питна вода Одеської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року»*. В рамках зазначеної Програми у 2014-2016 роках передбачається:

- здійснення заходів щодо підвищення ефективності і надійності функціонування систем питного водопостачання та водовідведення, які забезпечать поступове поліпшення якості питної води, у тому числі за рахунок розширення обсягів використання підземних вод;

- забезпечення проведення моніторингу вод та обліку у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення.

2.4. ГУМАНІТАРНА СФЕРА

2.4.1. Охорона здоров'я

Державна політика в сфері охорони здоров'я спрямована на реалізацію положень Конституції та законів України щодо забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному громадянину України, запровадження нових ефективних механізмів фінансування та управління у сфері охорони здоров'я, створення умов для формування здорового способу життя.

Головні пріоритети соціальної політики регіону у сфері охорони здоров'я спрямовані на збереження, зміцнення та відновлення здоров'я людини, підвищення рівня надання медичної допомоги населенню.

У 2014 році *основними завданнями* реалізації першочергових напрямків розвитку сфери охорони здоров'я визначено: продовження реформування охорони здоров'я; подальший розвиток спеціалізованої медичної допомоги і поліпшення забезпечення закладів охорони здоров'я кадрами у сільській місцевості; збільшення народжуваності та зменшення смертності населення.

З метою удосконалення системи охорони здоров'я *відповідно до Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»* передбачається продовження впровадження реформування системи охорони здоров'я в області в межах діючого законодавства, зокрема:

- подальший розвиток мережі амбулаторій, а саме відкриття їх, як структурних підрозділів центрів первинної медико-санітарної допомоги;
 - дооснащення закладів первинної медико-санітарної допомоги та закладів вторинного та третинного рівня надання медичної допомоги медичним обладнанням;
 - завершення модернізації надання екстреної медичної допомоги населенню, впровадження нової методики визначення вартості медичних послуг (розробленої Міністерством охорони здоров'я України);
 - доопрацювання проектів планів-схем спеціалізації закладів охорони здоров'я, що надають вторинну (спеціалізовану) медичну допомогу.
- Заходами з будівництва та реконструкції об'єктів соціальної сфери за рахунок коштів обласного бюджету у 2014 році передбачається продовжити:
- реконструкцію та капітальний ремонт нежитлових приміщень під розміщення Обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф в м. Одеса;
 - будівництво лікувального корпусу Одеської обласної дитячої клінічної лікарні (1 черга) м. Одеса;
 - реконструкцію обласної туберкульозної лікарні у м. Одеса.

Завершиться будівництво поліклініки на 375 відвідувань за зміну в м. Рені.

Реалізація зазначених заходів дасть змогу вирішити питання пріоритетного розвитку первинної медико-санітарної допомоги та закладів вторинного та третинного рівня надання медичної допомоги, їх дооснащення медичним обладнанням, отримання високоякісної медико-профілактичної допомоги, впровадження уніфікованих технологій надання екстреної медичної допомоги різних рівнів.

В області і надалі продовжиться реалізація заходів регіональних програм у сфері охорони здоров'я.

У 2014 році з метою підвищення ефективності виконання заходів зазначених програм передбачається розробка та прийняття комплексної програми в галузі охорони здоров'я.

В результаті виконання заходів обласних програм передбачається знизити рівень захворюваності на туберкульоз, стабілізувати епідеміологічну ситуацію серед ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД, знизити рівень материнської та малюкової смертності.

2.4.2. Освіта

На сьогодні освіта стає не тільки процесом і результатом засвоєння систематизованих знань, умінь та навичок, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів - вона перетворюється у визначальну, стратегічну основу розвитку особистості, суспільства, нації та держави.

Відповідно до *Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року* якісна освіта є необхідною умовою забезпечення сталого демократичного розвитку суспільства.

Підвищення якісного рівня освіти має бути спрямоване на забезпечення економічного зростання регіону та розв'язання соціальних потреб населення, подальше навчання і розвиток особистості.

У 2014 році триватиме робота у напрямку модернізації мережі навчальних закладів області відповідно до сучасних тенденцій розвитку галузі та потреб жителів області, що дасть змогу забезпечити кожній дитині рівний доступ до якісної освіти.

Основні завдання та заходи на 2014 рік:

- забезпечення якості та доступності освіти;
- сприяння участі талановитих та обдарованих дітей у міжнародних та всеукраїнських масових заходах;
- розширення практики інклюзивного та інтегрованого навчання в дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах дітей та молоді, що потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку;
- збереження та розширення мережі позашкільних навчальних закладів, збільшення відсотка охоплення учнів позашкільною освітою;
- відновлення роботи закритих дошкільних навчальних закладів та відкриття додаткових груп у діючих;
- введення профільного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах I-III ступенів області;
- подальше підключення загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів до мережі Інтернет;
- співпраця професійно-технічних навчальних закладів з підприємствами-замовниками робітничих кадрів, службами зайнятості;
- забезпечення організації та проходження виробничої практики випускникам професійно-технічних та вищих навчальних закладів;
- підвищення освітнього і культурного рівня суспільства, створення умов для навчання протягом усього життя;
- проведення на належному рівні вступної кампанії 2014 року;
- сприяння в забезпеченні випускників професійно-технічних та вищих навчальних закладів першим робочим місцем;
- здійснення заходів щодо реформування шкіл-інтернатів: створення умов, наближених до сімейних;
- зміцнення та оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів області.

Відбуватиметься подальша реалізація заходів ***Комплексної програми «Освіта Одещини» на 2011-2014 роки*** в рамках наявного фінансового ресурсу.

У 2014 році збільшення кількості місць в постійних дошкільних навчальних закладах області планується до 62500, загальноосвітніх навчальних закладах - до 1740 місць.

2.4.3. Культура та охорона культурної спадщини

Основними напрямками діяльності органів влади щодо розвитку культури у 2014 році мають стати: збереження та підтримка існуючої мережі закладів культури та кадрового потенціалу працівників; забезпечення вільного доступу до культурних надбань шляхом використання новітніх інформаційних технологій; відродження української культури та інших культур; інформаційно-просвітницька діяльність; естетичне виховання та мистецька освіта дітей та молоді з урахуванням їх індивідуальних здібностей та особистих потреб; збереження української мови як

державної, розвиток усіх мовних груп, що мешкають в регіоні згідно з Європейською хартією регіональних мов або мов меншин.

Головна мета діяльності галузі культури на 2014 рік – створення умов для розвитку самобутніх традицій краю, розвитку української культури та всебічного задоволення культурних потреб населення, сприяння інтеграції регіону в світовий культурний та інформаційний простір.

Основні завдання у сфері культури на 2014 рік передбачають:

- продовження реставраційних робіт Одеського музею західного та східного мистецтва та Одеського музею морського флоту;
- реставрацію Одеських художнього і літературного музеїв та підготовка проектної документації на проведення капітального ремонту театру юного глядача імені М.Островського;
- підтримку концертно-гастрольної та виставкової діяльності Одеських митців та творчих колективів області;
- проведення робіт щодо реалізації проекту створення інтегрованого ресурсу - електронної бібліотеки «Культура України» та обласного проекту «Обласна бібліотека – центр створення електронної бібліотеки повнотекстової регіональної інформації», поповнення бібліотечних фондів творами сучасної художньої, науково-популярної літератури;
- створення Молодіжної ради національно-культурних товариств Одеської області при управлінні культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації.

Головною подією року стане проведення культурно-мистецьких заходів з нагоди відзначення 200-річчя з Дня народження Т. Шевченка.

Велика увага приділятиметься проведенню культурних заходів, перш за все міжнародним фестивалям – кінофестивалю, джазовому, оперному тощо.

Триватиме реалізація заходів обласної цільової програми «Культура Одещини».

В Одеській області, яка є однією з самих багатих областей України на **об'єкти культурної спадщини**, зосереджені усі види та категорії пам'яток. В області нараховується понад 4,5 тис. пам'яток культурної спадщини, 12 міст області занесені до Списку історичних населених місць України. Близько 100 об'єктів культурної спадщини мають статус пам'яток національного значення.

З метою збереження та популяризації об'єктів культурної спадщини в області у 2014 році заплановано:

- виготовлення науково-проектної документації з визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць м. Білгород-Дністровський та м. Вилкове;
- виконання заходів з охорони та збереження об'єктів археологічної спадщини: проведення археологічних робіт городища Тіра (м. Білгород-Дністровський); виготовлення проектів зон охорони пам'яток археології - городище і некрополь Кошари (Комінтернівський район) та городище Роксолани (Овідіопольський район);
- виконання робіт з благоустрою території навколо пам'ятки всесвітнього значення «Дуга Струве» (с. Стара Некрасівка Ізмаїльського району);
- виготовлення облікової документації на 70 об'єктах культурної спадщини;
- виготовлення матеріалів для Зводу пам'яток історії та культури України по Одеській області.

З метою упорядкування існуючих пам'ятних місць і військових поховань, виховання шанобливого ставлення молоді до подвигу учасників Великої Вітчизняної війни та створення системи патріотичного виховання дітей триватиме реалізація **заходів обласної соціальної програми «Патріот» на 2014-2015 роки.**

Для **збереження самобутності національних спільнот**, задоволення їх освітніх, культурних та інформаційних потреб у 2014 році проводитимуться наступні заходи:

- сприяння громадам національних меншин в реалізації міжнародних проектів у галузі науки, культури, літератури, мистецтва тощо;
- фінансова підтримка діяльності національно-культурних товариств та інших організацій національних меншин, проведення заходів, спрямованих на протидію ксенофобії, усім формам нетерпимості і дискримінації за етнічною, релігійною та расовою ознаками, підвищення рівня толерантності в суспільстві;
- підтримка та розвиток зв'язків з історичною батьківщиною представників етнічних спільнот регіону;
- розширення мережі освітніх закладів за допомогою створення національних недільних шкіл та оснащення їх необхідним технічним обладнанням.

З метою створення сприятливих умов для сталого збалансованого розвитку національних меншин на Одещині, продовжуватиметься реалізація заходів **програми підтримки розвитку національних меншин та діяльності національно-культурних товариств Одеської області на 2013-2015 роки.**

2.4.4. Туризм

У 2014 році розвиток **туристичної сфери** спрямовуватиметься на створення конкурентоспроможного на вітчизняному та закордонному ринку туристичних послуг регіонального туристичного продукту за рахунок ефективного використання туристично-рекреаційного потенціалу області, розвитку матеріально-технічної бази туризму і забезпечення на цій основі сталого розвитку сфери туризму і рекреації.

Для комплексного вирішення проблемних питань щодо якісного надання туристичних послуг, сприяння соціально-економічному розвитку області реалізовуватимуться заходи, передбачені **Програмою розвитку туристично-рекреаційної галузі Одеської області на 2011-2015 роки.**

Триватиме робота щодо розвитку перспективних видів туризму, зокрема культурно-пізнавального, сільського, екологічного, оздоровчого, круїзного, активізація розвитку внутрішнього і в'їзного туризму, а також формування якісно нового регіонального туристичного продукту.

Здійснюватимуться основні завдання з розвитку сфери туризму і рекреації:

- впровадження у вулично-шляхову мережу системи дорожніх знаків, що інформують про видатні місця та об'єкти туристичних відвідувань області;
- запровадження інноваційних форм екскурсійного обслуговування шляхом облаштування найбільш відвідуваних об'єктів туристичних відвідувань сучасними засобами комунікацій, зокрема аудіотерміналами;
- сприяння громадським організаціям і суб'єктам господарювання щодо розробки і реалізації міжнародних проектів у сфері туризму у рамках прикордонного співробітництва;

- організація і проведення конкурсу на кращі бізнес-плани (проекти) з розвитку сільського зеленого туризму;
- презентація регіонального туристичного продукту в рамках вітчизняних та міжнародних заходів туристичної спрямованості (форуми, виставки, фестивалі тощо);
- створення цілісної системи маркетингової підтримки регіонального туристичного продукту області на внутрішньому і міжнародному ринках туристичних послуг;
- видання рекламно-інформаційної продукції щодо туристично-рекреаційного потенціалу області.

Проводитиметься презентація туристичного потенціалу області на внутрішньому і міжнародному ринках туристичних послуг шляхом участі у різноманітних туристично-виставкових заходах.

2.4.5. Фізична культура і спорт

Фізична культура і спорт, відіграє важливу роль у формуванні, зміцненні та збереженні здоров'я громадян, підвищенні їх працездатності, розвитку фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини, організації змістовного дозвілля та вихованні здорового підростаючого покоління.

У 2014 році продовжуватиметься робота з реалізації Закону України «Про фізичну культуру і спорт», Указу Президента України «Про заходи щодо підготовки та проведення в Україні фінального турніру чемпіонату Європи 2015 року з баскетболу», розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії формування сучасної системи олімпійської підготовки на період до 2020 року».

Основними завданнями і заходами фізичної культури і спорту передбачено:

- популяризація здорового способу життя та створення належних умов для занять фізичною культурою і спортом широких верств населення за місцем роботи, навчання, проживання і відпочинку;
- сприяння діяльності та розширення мережі дитячо-юнацьких спортивних шкіл, шкіл вищої спортивної майстерності, спортивних клубів з олімпійських та неолімпійських видів спорту серед інвалідів;
- удосконалення підготовки спортсменів до складу національних команд, спроможних конкурувати на світовому рівні за медалі найвищого гатунку;
- забезпечення організації та проведення масових обласних змагань за програмою Всеукраїнських літніх сільських спортивних ігор, змагань серед сільських школярів «Золотий колосок»;
- забезпечення участі спортсменів і збірних команд у Всеукраїнських комплексних спортивних заходах, чемпіонатах Європи і світу, XXII зимових Олімпійських іграх у м. Сочі (Росія), II літніх юнацьких Олімпійських іграх (Китайська Народна Республіка).

Значна увага приділятиметься районним, міським, обласним спартакіадам школярів, допризовної молоді, учнів системи ПТО, студентів ВУЗів, спартакіаді серед державних службовців всіх рівнів та іншим спортивним змаганням.

Реалізація зазначених заходів сприятиме досягненню фізичної та духовної досконалості людини, залученню понад 450 тис. осіб до регулярних занять

фізичною культурою та спортом; закалюванню та оздоровленню дітей, високим досягненням спортсменів і збірних команд області на регіональному, державному та світовому рівнях.

2.5. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

2.5.1. Охорона навколишнього природного середовища

Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки суспільства і збереження природного середовища життєдіяльності населення – залишається основним завданням і напрямком охорони довкілля на 2014 рік.

Одним із пріоритетів сучасної природоохоронної політики в області є охорона, збереження і розвиток природно-заповідного фонду, який має забезпечуватись, серед інших, шляхом встановлення меж об'єктів, визначення режиму використання територій, ведення документації державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Разом з тим, більше 30% територій та об'єктів природно-заповідного фонду не мають встановлених меж, відсутні проекти утримання та реконструкцій, для яких вони передбачені законодавством. Значна кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду не забезпечена первинним обліком кадастрових відомостей.

У 2014 році планується провести комплекс заходів щодо охорони, збереження і розвитку природно-заповідного фонду та формування екологічної мережі.

Першочерговими заходами, які плануються на 2014 рік, є будівництво трубопроводу та виконання робіт з розчистки русла річки Великий Куяльник. Будуть продовжені роботи із створення національного природного парку та надання курорту «Куяльник» статусу державного значення (*за ініціативи групи народних депутатів Верховної Ради України за № 3655 від 20.11.2013 зареєстровано Проект Закону про оголошення природної території Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення*).

Передбачається доведення частки земель природно-заповідного фонду до 5% від загальної площі області.

В рамках виконання заходів щодо формування національної екологічної мережі в Одеській області, основними завданнями є: формування регіональної екологічної мережі; охорона та відтворення земельних і водних ресурсів; охорона, використання та відтворення ресурсів рослинного і тваринного світу; збереження ландшафтного та біологічного різноманіття; екологічна освіта та екологічне виховання населення.

У рамках виконання заходів *Регіональної програми «Ліси Одещини на 2011 - 2015 роки»* на 2014 рік передбачено проведення комплексу робіт, спрямованих на подолання основних дестабілізуючих факторів екологічної ситуації, сталий розвиток лісового господарства області, реалізацію державної політики України в галузі охорони навколишнього природного середовища. В цілому виконання цих заходів сприятиме більш повному задоволенню потреб суспільства в екологічних та сировинних ресурсах лісу, підвищенню біокліматичного потенціалу території і оздоровленню навколишнього природного середовища. Пріоритетним напрямком

лісогосподарської діяльності в області є створення нових лісових насаджень, а саме у 2014 році планується створити лісових насаджень на площі 300 га.

Актуальною залишається **проблема утилізації твердих побутових відходів**, яких щорічно утворюється близько 5 млн. м³. Більшість полігонів знаходиться у незадовільному стані та експлуатуються з порушенням природоохоронного законодавства та санітарно-епідеміологічного законодавства. Незважаючи на вжиті заходи, території міст знаходяться у незадовільному стані, існуюча система санітарної очистки не забезпечує регулярного вивозу і знешкодження побутових відходів, що призводить до стихійних звалищ. У рамках вирішення цієї проблеми для зменшення техногенного навантаження на довкілля в продовжиться робота з формування реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, місць видалення відходів, паспортизації та інвентаризації відходів.

Для вирішення проблем в цьому напрямку в області діє **Програма поводження з твердими побутовими відходами в Одеській області на 2013-2017 роки**. Метою Програми є створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, утилізації та захоронення побутових відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовища та здоров'я людини, а також розширення і модернізація діючих потужностей із збирання, перероблення та утилізації твердих побутових відходів, створення ефективної системи управління у сфері поводження з відходами.

Протягом 2014 року поліпшення стану навколишнього природного середовища **у сфері охорони атмосферного повітря** планується шляхом: виконання підприємствами заходів щодо скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин; дотримання суб'єктами господарювання вимог, передбачених дозволами на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря; впровадження нових сучасних технологій на виробництві; використання альтернативних видів палива.

2.5.2. Техногенна безпека

Гострою екологічною проблемою Одеської області, є значний обсяг накопичених за попередні десятиріччя заборонених, або непридатних для подальшого використання хімічних засобів захисту рослин.

Для завершення робіт по вивозу непридатних хімічних засобів захисту рослин (без урахування тари, забруднених конструкцій та забрудненого ґрунту) у 2014 році планується вивезти на знищення 554,3 тонн хімічних відходів на спеціалізованих підприємствах за межами України.

Протягом 2014 року планується розпочати проведення реконструкції регіональної системи централізованого оповіщення населення; привести територію 40 га лісових насаджень Ананьївського району, забруднену боєприпасами та іншими вибухонебезпечними предметами, у безпечний стан; провести навчання населення та персоналу потенційно-небезпечних об'єктів щодо дій під час виникнення та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій з використанням новітніх технологій; створити регіональний матеріальний резерв для забезпечення реагування на надзвичайні ситуації та надання невідкладної допомоги постраждалому населенню; забезпечити належний рівень місць масового перебування людей на відпочинку та перебування людей на водних об'єктах.

Продовжитись організація створення регіонального матеріального резерву за рахунок накопичення матеріальних засобів та запасів паливо-мастильних матеріалів, необхідних для запобігання можливим надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків.

Впродовж 2014 року будуть проводитись заходи, щодо зменшення кількості пожеж, матеріальних збитків та кількості загиблих внаслідок пожеж, а також триватиме робота зі створення (особливо у сільській місцевості) підрозділів місцевої пожежної охорони та проведення ремонту вуличних пожежних гідрантів, інженерного обладнання систем протипожежного захисту висотних будинків і будинків підвищеної поверховості.

Пріоритетним напрямом діяльності у сфері цивільного захисту на 2014 рік є зниження ризику виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, підвищення рівня безпеки населення і захищеності територій від наслідків таких ситуацій, забезпечення захисту населення, навколишнього природного середовища, об'єктів і населених пунктів від пожеж, підвищення рівня протипожежного захисту місць масового перебування людей та попередження загибелі людей на водних об'єктах.

2.6. РОЗБУДОВА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЗАХИСТ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН

На сучасному етапі важливого значення набувають процеси ефективної взаємодії органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з інститутом громадянського суспільства.

Пріоритетними напрямами діяльності органів влади у 2014 році стане налагодження конструктивного діалогу між владою і громадськістю на засадах демократичності, гласності, відкритості та прозорості, досягнення стабільної суспільно-політичної ситуації в області на основі підвищення дієздатності органів влади та зміцнення демократичних інститутів, забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики.

Основні завдання та заходи щодо сприяння розвитку громадянського суспільства на 2014 рік:

- сприяння становленню та розвитку мережі інститутів громадянського суспільства у багатоманітності їх форм;
- забезпечення участі громадянського суспільства та його інститутів у процесах формування і реалізації державної, регіональної політики та забезпечення умов для ефективного громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;
- впровадження європейських підходів до питань делегування інститути громадянського суспільства окремих функцій держави щодо реалізації державної політики в гуманітарній та соціальній сферах;
- підтримка різноманітних форм місцевої демократії;
- укорінення громадянської культури та суспільної практики волонтерства і благодійництва, забезпечення сприятливих умов для їх розвитку;
- розробка та прийняття районних програм розвитку громадянського суспільства;

З метою залучення громадськості до процесів формування та реалізації державної і регіональної політики у межах області ***продовжуватиметься реалізація заходів Програми сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області у 2012-2015 роках.***

У 2014 році основні зусилля правоохоронних органів, органів виконавчої влади та самоврядування необхідно спрямувати на:

- підвищення рівня взаємодії місцевих державних адміністрацій з органами внутрішніх справ обласного та районного рівня у сфері дотримання норм Конституції і законів України, забезпечення правопорядку, захисту прав і свобод громадян;

- виявлення та усунення причин, у тому числі економічного та соціального характеру, які сприяють учиненню злочинів і правопорушень, в тому числі з боку соціально незахищених верств населення, раніше судимих осіб та неповнолітніх;

- подальшому проведенні, у відповідності до криміногенної обстановки, яка склалась в регіоні, комплексних цільових оперативно-профілактичних операцій та рейдів, спрямованих на зниження рівня злочинності, стабілізації оперативної обстановки в громадських місцях і забезпечення безпеки дорожнього руху;

- реалізацію комплексу заходів щодо збереження та розширення існуючої мережі державних і громадських інститутів надання соціальної підтримки неповнолітнім, створення та фінансування діяльності притулків для дітей, молодіжних центрів, центрів реабілітації наркоманів-підлітків, а також забезпечення позашкільної зайнятості учнівської молоді;

- активне використання в діяльності по профілактиці та протидії правопорушенням можливостей громадськості, перш за все громадських формувань з охорони громадського порядку, і подальше вдосконалення системи їх заохочення;

- активізацію роботи по протидії протиправним діям посадових осіб органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, фактам корупції, в т. ч. кримінальної, хабарництва в органах влади, управління і контролюючих органах, встановленню осіб, які вимагають та отримують хабарі;

- активізацію діяльності по протидії поширенню наркоманії, зниженню масштабів розповсюдження наркотичних речовин та рівня наркозлочинності серед різних верств населення, в першу чергу серед молоді.

У 2014 році триватиме реалізація заходів регіональної комплексної програми «Безпечна Одещина» на 2012-2015 роки, яка передбачає підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів щодо захисту прав і свобод людини, поліпшенню матеріально-технічної бази органів правопорядку, оздоровленню соціально-економічної та морально-психологічної ситуації в регіоні.

Виконання комплексу заходів Програми забезпечить реалізацію державної політики у сфері протидії тероризму на регіональному рівні, вдосконалення функціонування територіальної підсистеми єдиної державної системи запобігання, реагування і припинення терористичних актів та мінімізації їх наслідків.

Реалізація поставлених завдань забезпечить захист законних прав та інтересів громадян у різних сферах економіки, підвищить ефективність заходів протидії криміналізації економіки.

Підвищення ефективності діяльності системи Міністерства внутрішніх справ України передбачає налагодження партнерських відносин між її працівниками і населенням. Тому рівень довіри громадян до органів внутрішніх справ є одним з головних критеріїв оцінювання їх роботи.

2.7. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ПРИДУНАВ'Я

Українське Придунав'я, до складу якого входять місто обласного значення Ізмаїл, а також Болградський, Ізмаїльський, Кілійський, Ренійський і Татарбунарський райони Одеської області, розташоване у Дунай-Дністровському межиріччі Придунав'я, є специфічною територією з унікальними географічними, історичними та етнічними особливостями.

З метою створення умов для забезпечення соціально-економічного розвитку Українського Придунав'я, підвищення ефективності використання його внутрішнього природно-ресурсного потенціалу та формування сприятливого інвестиційного клімату рішенням Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 р. № 1002-р схвалено Концепцію Державної цільової регіональної програми розвитку Українського Придунав'я на 2014—2017 роки.

Протягом першого кварталу 2014 року планується завершити підготовку проекту Державної цільової регіональної програми розвитку Українського Придунав'я на 2014-2017 роки, подати його Кабінетові Міністрів України, а після її схвалення розпочати реалізацію.

Відповідно до Концепції розв'язання проблем розвитку придунайських територій здійснюватиметься шляхом:

- стабілізації ситуації, що склалася у транспортному та морегосподарському комплексі, зокрема:
 - реалізації проекту «Створення глибоководного суднового ходу р. Дунай — Чорне море на українській ділянці дельти. Повний розвиток»;
 - будівництва поромного комплексу с. Орлівка — м. Ісакча (Румунія);
 - розвитку морських портів Усть-Дунайськ, Рені, Ізмаїл відповідно до Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 липня 2013 р. № 548 (Офіційний вісник України, 2013 р., № 61, ст. 2194), планів розвитку морських портів;
 - розвитку залізничної інфраструктури напрямку Одеса — Ізмаїл;
- розвитку рибного господарства, а саме:
 - облаштування каналів, що з'єднують придунайські водосховища з р. Дунаєм, пристроями для затримки риби;
 - проведення рибоводно-меліоративних робіт на придунайських водоймах Одеської області;
- розвитку енерго- та газопостачання, у тому числі:
 - будівництва об'єктів енергетики, що працюють з використанням альтернативних джерел енергії;
 - будівництва та реконструкції повітряних ліній електропередачі, а також підстанцій;
 - будівництва магістральних і підвідних газопроводів;
- розв'язання проблем водозабезпечення та водовідведення, а саме:

- підвищення технологічного рівня водокористування, будівництва, реконструкції та модернізації систем водопостачання і водовідведення;
 - продовження будівництва Кілійського, Татарбунарського та Суворовського водопроводів із забором води з р. Дунаю;
 - продовження будівництва групових водопроводів для поліпшення умов питного водопостачання у населених пунктах, які користуються привізною водою;
 - будівництва та реконструкції каналізаційних очисних споруд;
- розв'язання проблем екологічного та техногенного характеру, а саме:
- відновлення і реконструкції захисних дамб та шлюзів-регуляторів системи протипаводкового захисту на українській ділянці р. Дунаю;
 - будівництва та реконструкції протиерозійних гідротехнічних споруд;
 - проведення досліджень і прийняття рішення щодо доцільності ліквідації дамби в районі озера Сасик;
 - удосконалення системи екологічного моніторингу поверхневих вод у дельті р. Дунаю, матеріально-технічного забезпечення проведення гідрометеорологічних та гіdroхімічних спостережень;
 - забезпечення меліорації земель, зокрема реконструкції і модернізації меліоративних систем та їх споруд, інженерної інфраструктури меліоративних систем, застосування водо- та енергозберігаючих екологічно безпечних режимів зрошення і водорегулювання;
 - здійснення заходів з охорони земель;
 - вивезення та знешкодження непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин та реабілітація забруднених пестицидами територій;
- забезпечення населення освітніми послугами та медичною допомогою, а саме:
- будівництва шкіл та дошкільних навчальних закладів;
 - будівництва та реконструкції закладів охорони здоров'я.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2014 РІК

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік факт	2014 рік прогноз
Розвиток сфери матеріального виробництва				
Обсяг продукції промисловості у % до попереднього року	%	96,9	100,4	104,0
у тому числі по галузях:				
Переробна промисловість, в тому числі:	%	96,7	98,0	104,5
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	%	97,5	88,5	102,0
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	%	90,4	122,5	105,0
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	%	49,3	107,7	102,5
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	%	104,6	92,8	104,0
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів	%	91,7	85,9	100,0
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	%	94,7	98,1	103,5
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	%	112,2	110,3	105,0
Виробництво продуктів нафтоперероблення	%	-	-	104,5
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	%	154,3	133,9	110,0
Добувна промисловість	%	78,3	111,1	102,0
Виробництво найважливіших видів промислової продукції				
Аміак синтетичний	тис. тонн	973,0	1146,1	1165,6
Добрива азотні мінеральні чи хімічні	тис. тонн	429,7	351,5	439,8
Цемент	тис. тонн	330,0	276,3	285,0
Олія соняшникова нерафінована	тис. тонн	482,5	286,5	297,0
Борошно	тис. тонн	96,0	102,2	103,2
Вироби хлібобулочні	тис. тонн	86,3	81,0	85,0
Сири жирні	тис. тонн	1,1	0,9	1,0
Соки фруктові та овочеві, нектари	тис. тонн	45,0	85,7	86,5
Овочі консервовані натуральні	тис. тонн	21,3	12,7	13,2
Вино виноградне	тис. дал	2497,7	2269,8	2327,0
Валова продукція сільського господарства				
По всіх категоріях господарств у цінах 2010 року, всього	млн. грн.	8046,9	11369,6	9766,5
у т.ч. рослинництва	млн. грн.	5883,1	9121,1	7479,5
тваринництва	млн. грн.	2163,8	2248,5	2287,0
Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції				

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік факт	2014 рік прогноз
Зернові культури (у вазі після доробки)	тис. тонн	1880,4	3670,4	2676,0
Олійні культури, всього	- “ -	526,6	973,0	600,0
у тому числі соняшник	- “ -	480,9	777,0	450,0
ріпак	- “ -	34,9	196,0	150,0
Овочі	- “ -	472,9	408,6	502,6
Плоди і ягоди	- “ -	81,2	82,9	80,0
Виноград	- “ -	212,3	256,6	200,0
Реалізація худоби та птиці (у живій вазі)	- “ -	69,7	70,2	70,4
Молоко	- “ -	397,9	401,9	400,0
Яйця	млн. шт.	353,7	353,9	360,0
Вовна у фізичній вазі	тонн	1443,0	1423,0	1343,0
Фінансові показники				
Надходження податків і платежів до бюджетів усіх рівнів	млн. грн.	24364,1	24511,8	25974,8*
Доходи місцевих бюджетів (без трансфертів з держбюджету)	млн. грн.	4959,9	5209,6	5366,2*
Видатки місцевих бюджетів (з дотацією вирівнювання з Державного бюджету)	млн. грн.	7189,1	7908,4	9741,1*
Загальна сума кредитів, наданих комерційними банками суб'єктам господарювання	млн. грн.	30968,0	32500,0	35400,0
Обсяг зовнішньоторговельного обороту	млн. дол. США	8049,4	7015,0*	7540,0
у % до попереднього року	%	116,4	87,1*	107,5
Обсяг експорту (товарів та послуг) – всього	млн. дол. США	3002,1	2845,0*	3050,0
у % до попереднього року	%	111,2	94,8*	107,2
Обсяг експорту товарів	млн. дол. США	1784,6	1695,0*	1800,0
у % до попереднього року	%	115,8	95,0*	106,2
Обсяг експорту послуг	млн. дол. США	1217,5	1150,0*	1250,0
у % до попереднього року	%	104,8	94,5*	108,7
Обсяг імпорту (товарів та послуг) – всього	млн. дол. США	5047,5	4170,0*	4490,0
у % до попереднього року	%	119,8	82,6*	107,7
Обсяг імпорту товарів	млн. дол. США	4793,4	3900,0*	4200,0
у % до попереднього року	%	119,4	81,4*	107,7
Обсяг імпорту послуг	млн. дол. США	254,1	270,0*	290,0
у % до попереднього року	%	126,9	106,3*	107,4
Обсяг прямих іноземних інвестицій - всього	млн. дол. США	1629,5	1740,0*	1920,0
Приріст обсягу прямих іноземних інвестицій з початку року	млн. дол. США	409,0	110,5*	180,0
Обсяг прямих іноземних інвестицій на душу населення	дол. США	684,5	730,9*	806,5

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік факт	2014 рік прогноз
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування у фактичних цінах	млн. грн.	14631,2	13250,0*	14000,0
Обсяг капітальних інвестицій на одну особу	грн.	6145,7	5565,6*	5880,6
Обсяг виконаних будівельних робіт	млн. грн	3487,2	4182,7	3650,0
Введення в експлуатацію загальної площі житла за рахунок усіх джерел фінансування	тис. кв. м	770,3	600,0*	660,0
Оборот роздрібною торгівлі (з урахуванням товарообороту як юридичних, так і фізичних осіб) – у діючих цінах	млн. грн.	50130,7	55099,7	60000,0
Показники фонду оплати праці та середньомісячної заробітної плати				
Фонд оплати праці робітників, службовців	млн. грн.	16536,6	17787,6	19350
Середньоспискова чисельність штатних працівників	тис. чол.	510,4	495,0	500,0
Середньомісячна заробітна плата штатних працівників	грн.	2700,0	2947,0	3225,0

* очікуваний результат

Основні показники розвитку транспорту і зв'язку

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік факт	2014 рік прогноз
Довжина автомобільних шляхів загального користування, всього	тис.км	8,318	8,355	8,355
Обсяги вантажних перевезень, всього	млн. т	37,4	37,7	37,8
в тому числі:				
залізничним транспортом	млн. т	29,7	30,0	30,6
автомобільним транспортом ¹	млн. т	5,4	5,3	5,5
водним транспортом	млн. т	2,3	2,4	2,4
Обсяги пасажирських перевезень, всього	млн. чол.	319,8	298,3	325,0
Обсяг переробки вантажів у торговельних портах та на промислових причалах	млн. т	87,9	89,8	89,8
Доходи від послуг зв'язку всього	млн. грн.	2750,7	2600,0	2630,0

¹Перевезення комерційних вантажів

Показники діяльності малих підприємств

Показники	Одиниця виміру	2012 рік факт	Роки 2013 рік факт	2014 рік прогноз
Кількість малих підприємств, всього	тис. од.	23,6	24,0	24,3
Кількість середніх підприємств, всього	од.	1012	1050	1075
Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у діючих цінах на малих підприємствах	млн. грн.	38729,9	41440,9	44515,1
Обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) у діючих цінах на середніх підприємствах	млн. грн.	65770,5	72809,7	80602,3
Питома вага обсягів реалізації малими та середніми підприємствами товарів (робіт,	%	27,5	28,7	29,9

послуг) від загального обсягу в регіоні				
Питома вага надходжень від суб'єктів малого і середнього підприємництва у бюджеті Одеської області (без врахування митних платежів)	%	28,6	29,2	29,8

Основні показники ринку праці Одеської області

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік очік. рез-тат	2014 рік прогноз
Середньорічна чисельність населення	тис. чол.	2391,7	2395,0	2395,0
Середньорічна чисельність населення у віці 15-70 років	тис. чол.	1792,7	1787,0	1781,3
Чисельність населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю (у середньому за рік), всього	тис. чол.	1060,4	1066,0	1067,0
у тому числі працездатного віку	тис. чол.	979,8	980,7	981,6
Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років у відсотках до населення відповідної вікової групи	%	59,2	59,5	59,8
у тому числі працездатного віку	%	66,7	67,1	66,2
Чисельність безробітного населення у віці 15-70 років, визначена за методолог. МОП (у середньому за рік), всього	тис. чол.	65,6	61,8	67,5
у тому числі працездатного віку	тис. чол.	65,6	61,8	71,9
Рівень безробіття, визначений за методологією МОП, у % до економічно активного населення у віці від 15 до 70 років	%	5,8	5,7	5,6
Чисельність зареєстрованих безробітних (на кінець року)	тис. чол.	18,0	14,2	17,9
Рівень зареєстрованого безробіття (на кінець року), у відсотках до населення працездатного віку	%	1,2	1,0	1,0
Кількість створених нових робочих місць в усіх сферах економічної діяльності, всього	тис. одн	52,7	37,9	45,0

Показники розвитку культури

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік очік. рез-тат	2014 рік прогноз
Кількість закладів культури клубного типу всього,	одиниць	737	737	737
у міських поселеннях	-"-	56	56	56
у сільській місцевості	-"-	681	681	681
Кількість театрів	одиниць	7	7	7
	місць	4555	4555	4555
Кількість концертних (філармонічних)	одиниць	1	1	1

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік очік. рез-тат	2014 рік прогноз
залів	місць	980	980	980
Кількість дитячих шкіл естетичного виховання	одиниць	68	68	68
Кількість учнів у дитячих школах естетичного виховання	тис. чол.	17,8	17,8	17,8

Показники розвитку освіти

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік очік. рез-тат	2014 рік прогноз
1. Дошкільні заклади освіти				
Кількість дошкільних закладів всього,	одиниць	803	830	845
у тому числі:				
у міських поселеннях	-“-	308	322	327
у сільській місцевості	-“-	495	508	518
Кількість місць в постійних дошкільних закладах всього,	місць	57300	61000	62500
у тому числі:				
у міських поселеннях	-“-	35862	37062	37662
у сільській місцевості	-“-	23438	23938	24838
Кількість дітей у постійних дошкільних закладах всього,	чоловік	69900	73500	75000
у тому числі:				
у міських поселеннях	-“-	49035	52300	53300
у сільській місцевості	-“-	20865	21200	21700
Охоплення дітей постійними дошкільними закладами (у % до загальної кількості дітей відповідного віку) всього,	%	78	81	82
у тому числі:				
у міських поселеннях	%	86	87	88
у сільській місцевості	%	66	67	68
2. Загальна середня освіта				
Кількість денних загальноосвітніх навчальних закладів всього,	одиниць	899	884	884
у тому числі:				
у міських поселеннях	-“-	307	305	305
у сільській місцевості	-“-	592	579	579
Кількість учнів у денних загальноосвітніх навчальних закладах,	чоловік	232604	230925	230925
у тому числі:				
у міських поселеннях	-“-	149333	151341	151341
у сільській місцевості	-“-	83271	79584	79584
Кількість учителів у денних загальноосвітніх навчальних закладах всього,	чоловік	24541	24866	24866
у тому числі:				
у міських поселеннях	-“-	13018	13475	13475

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік очік. рез-тат	2014 рік прогноз
у сільській місцевості	-“-	11523	11391	11391
Введення в дію загальноосвітніх навчальних закладів за рахунок усіх джерел фінансування всього,	учн. місць	1616	0	1740
у тому числі:				
у міських поселеннях	-“-	0	0	0
у сільській місцевості	-“-	1616	0	1740
3. Професійно-технічна освіта				
Кількість професійно-технічних закладів, всього,	одиниць	47	45	45
у т.ч. філії	одиниць	5	4	4
- з них заклади, які готують робітників з наданням повної загальної середньої освіти	-“-	36	36	36
Загальна чисельність учнів, всього	чоловік	17832	18400	18500
Прийом, всього	чоловік	8409	8054	8100
Випуск кваліфікованих робітників, всього	чоловік	7531	7651	7700
Працевлаштування-всього (у відсотках до загальної кількості випускників)	%	100,0	100,0	100,0
4. Вищі навчальні заклади				
Кількість вищих навчальних закладів, всього,	одиниць	57	57	57
у тому числі:				
державних	-“-	48	48	48
недержавних	-“-	9	9	9

**Показники розвитку установ охорони здоров'я,
підпорядкованих обласному управлінню охорони здоров'я облдержадміністрації**

Показники	Один. виміру	2012 рік факт	2013 рік очік. рез-тат	2014 рік прогноз
Кількість лікарняних закладів,	одиниць	92	76	76
Кількість лікарняних ліжок	тис. ліжок	17,577	17,312	17,312
Кількість лікарняних ліжок на 10 тис. населення,	ліжок	73,9	72,8	72,8
Ємність амбулаторно-поліклінічних закладів	тис. відв. за зміну	42,276	42,436	43,686
у тому числі у сільській місцевості	-“-	7,345	7,505	8,255
Ємність амбулаторно-поліклінічних закладів на 10 тис. населення,	відвід. за зміну	177,8	178,5	183,7
у тому числі у сільській місцевості	-“-	92,3	94,3	103,7
Кількість лікарів усіх спеціальностей,	тис. чол.	8,512	8,437	8,487
у тому числі у сільській місцевості	-“-	0,489	0,415	0,430
Кількість лікарів усіх спеціальностей на 10 тис. населення,	чол.	35,8	35,5	35,7
у тому числі у сільській місцевості	-“-	6,1	5,2	5,4
Кількість населення на одного лікаря,	чол.	279	282	280
у тому числі у сільській місцевості	-“-	1627	1917	1850

Кількість середнього медичного персоналу,	тис. чол.	17,551	17,486	17,536
у тому числі у сільській місцевості	-“-	2,253	2,067	2,097
Кількість середнього медичного персоналу на 10 тис. населення,	чол.	73,8	73,6	73,7
у тому числі у сільській місцевості	-“-	28,3	26,0	26,3
Кількість населення на одного середнього медичного працівника,	чол.	135	136	136
у тому числі у сільській місцевості	-“-	353	385	379
Кількість ФАПів,	одиниць	522	509	494
у тому числі у сільській місцевості	-“-	522	509	494

Перелік регіональних програм, реалізація яких буде здійснюватись
в Одеській області у 2014 році

№ з/п	Назва програми	Затверджено рішенням обласної ради	Відповідальний виконавець	Плановий обсяг фінансування з обласного бюджету на 2014 рік, тис. грн.
1.	Обласна комплексна програма «Здоров'я» на 2014-2018 роки (проект)		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації	65781,1
2.	Обласна програма розвитку фізичної культури і спорту в Одеській області (проект)		Управління фізкультури та спорту облдержадміністрації	3454,2
3.	Комплексна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки в Одеській області на 2014-2019 роки (проект)		Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	6932,0
4.	Обласна комплексна програма будівництва та модернізації об'єктів інфраструктури Одеської області на 2014-2016 роки (проект)		Департамент капітального будівництва облдержадміністрації	181817,1
5.	Регіональна програма розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2014-2018 роки (проект)		Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації	25000,0
6.	Обласна комплексна програма «Культура Одещина 2014-2016 роки» (проект)		Управління культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації	22033,1
7.	Обласна соціальна програма «Патріот» на 2014-2015 роки (проект)		Управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації	2985,0
8.	Обласна програма «Сім'я і молодь Одещини» на 2014-2015 роки (проект)		Управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації	3737,6
9.	Обласна комплексна програма «Безпечна Одещина» на 2014-2015 роки (проект)		Управління взаємодії з правоохоронними органами, оборонної роботи та протидії корупції	43634,0
10.	Комплексна програма розвитку мереж телерадіомовлення Одеської області на 2008-2015 роки (проект про внесення змін)	від 12.09.2008 № 593-V	Управління морегосподарського комплексу, транспорту та зв'язку облдержадміністрації	2100,0
11.	Комплексна програма «Освіта Одещини» на 2011-2014 роки (проект про внесення змін)	від 18.02.2011 № 77-VI	Департамент освіти і науки облдержадміністрації	37695,2
12.	Регіональна програма збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2012-2016 роки (проект про внесення змін)	від 28.10.2011 № 270-VI	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	2819,0
13.	Програма розвитку малого і середнього підприємництва в Одеській області на 2013-2015 роки (проект про внесення змін)	від 09.11.2012 № 623-VI	Департамент економічного розвитку і торгівлі облдержадміністрації	11810,0
14.	Регіональна комплексна програма з утворення (оновлення) містобудівної документації територій та містобудівного кадастру Одеської області на 2012-2016 роки (проект про внесення змін)	від 26.12.2012 № 679-VI	Управління містобудування та архітектури облдержадміністрації	9430,8

№ з/п	Назва програми	Затверджено рішенням обласної ради	Відповідальний виконавець	Плановий обсяг фінансування з обласного бюджету на 2014 рік, тис. грн.
15.	Програма підтримки розвитку національних меншин та діяльності національно-культурних товариств Одеської області на 2013-2015 роки (проект про внесення змін)	від 26.12.2012 № 684-VI	Управління культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації	728,0
16.	Регіональна програма розвитку земельних відносин та охорони земель на 2013-2015 роки (проект про внесення змін)	від 14.02.2013 № 727-VI	Головне управління Держземагентства в Одеській області	14855,5
17.	Програма сталого розвитку промисловості Одеської області на 2013-2015 роки (проект про внесення змін)	від 04.07.2013 № 822-VI	Департамент економічного розвитку і торгівлі облдержадміністрації	53600,0
18.	Регіональна програма забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа на 2013-2015 роки (проект про внесення змін)	від 04.07.2013 № 825-VI	Служба у справах дітей облдержадміністрації, Департамент капітального будівництва облдержадміністрації	13791,7
19.	Програма оздоровлення та відпочинку дітей в Одеській області на період 2014-2017 років (проект про внесення змін)	від 18.09.13 № 880-VI	Управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації	6440,0
20.	Обласна цільова програма підтримки малозабезпечених верств населення на 2014-2015 роки (проект про внесення змін)	від 24.12.2013 № 965-VI	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	71023,5
21.	Регіональна програма підтримки розвитку книговидавництва та засобів масової інформації в Одеській області на 2014-2016 роки (проект про внесення змін)	від 24.12.2013 № 966-VI	Управління інформаційної діяльності облдержадміністрації	7205,9
22.	Регіональна програма інформатизації Одеської області на 2014-2016 роки «Електронна Одещина» («e - Одещина», «e - Odesa Region») (проект про внесення змін)	від 24.12.2013 № 968-VI	КП «Обласний інформаційно-аналітичний центр»	11131,5
23.	Програма сприяння громадянського суспільства в Одеській області на 2012-2015 роки (проект про внесення змін)	від 28.10.2011 № 269- VI	Управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	671,7
24.	Програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства Одеської області на 2012-2014 роки	від 28.08.2012 № 582-VI	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації	60363,7*
25.	Програма поводження з безпритульними тваринами в Одеській області на 2012-2015 роки	від 28.08.2012 № 583-VI	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації	100,0*
26.	Програма поводження з твердими побутовими відходами в Одеській області на 2013-2017 роки	від 04.07.2013 № 823-VI	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації	2500,0*
27.	Регіональна програма «Питна вода Одеської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року»	від 10.09.2010 № 1170-V	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації	**
28.	Регіональна програма енергоефективності Одеської області на 2010-2014 роки	від 10.09.2010 № 1169-V	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації	977,0*
29.	Програма залучення зовнішніх ресурсів та	від 24.12.2013	Департамент	12200,0*

№ з/п	Назва програми	Затверджено рішенням обласної ради	Відповідальний виконавець	Плановий обсяг фінансування з обласного бюджету на 2014 рік, тис. грн.
	розвитку міжнародної діяльності Одеської області на 2014-2016 роки	№ 967-VI	зовнішньоекономічної діяльності та європейської інтеграції облдержадміністрації	
30.	Обласна цільова програма недержавного (додаткового) пенсійного забезпечення працівників бюджетної сфери обласного підпорядкування та посадових осіб місцевого самоврядування на 2008-2017 роки	від 29.02.2008 № 468-V	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	20000,4*
31.	Регіональна програма поводження з токсичними відходами в Одеській області на 2008-2015 роки	від 14.11.2008 № 660-V	Управління з питань надзвичайних ситуацій облдержадміністрації	665,0*
32.	Регіональна програма будівництва (придбання) доступного житла в Одеській області на 2010-2017 роки	від 10.09.2010 № 1167-V	Департамент капітального будівництва облдержадміністрації	99300,0*
33.	Програма створення страхового фонду документації Одеської області на 2011-2015 роки	від 30.12.2010 № 51-VI	Управління з питань надзвичайних ситуацій облдержадміністрації	99,5*
34.	Регіональна програма «Ліси Одещини на 2011-2015 роки»	від 20.05.2011 № 134-VI	Одеське обласне управління лісового та мисливського господарства	2889,0*
35.	Програма розвитку туристично-рекреаційної галузі Одеської області на 2011-2015 роки	від 26.08.2011 № 204-VI	Управління культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації	1400,3*
36.	Регіональна програма з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2012-2016 роки	від 28.10.2011 № 268-VI	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації	2500,0*
37.	Комплексна програма підтримки сталого функціонування та створення додаткових умов для залучення до праці контингенту в установах Державної пенітенціарної служби України в Одеській області на 2012-2016 роки	від 26.04.2012 № 441-VI	Управління Державної пенітенціарної служби України в Одеській області	380,0*
38.	Програма зайнятості населення Одеської області на період до 2017 року	від 04.07.2013 № 827-VI	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	**
39.	Регіональна програма розвитку водного господарства Одеської області на період до 2021 року	від 18.09.13 № 882-VI	Одеське обласне управління водних ресурсів	13200,0*
40.	Програма правової освіти населення Одеської області на 2014-2018 роки	від 14.11.2013 № 934-VI	Головне управління юстиції в Одеській області	122,3*
41.	Регіональна програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Одеської області на 2014-2017 роки	від 24.12.2013 № 969-VI	Управління з питань надзвичайних ситуацій облдержадміністрації	7550,5*

* - обсяги фінансування зазначених програм будуть переглядатись на засіданні сесії обласної ради в березні

** - щорічний обсяг фінансування не передбачено програмою